

Vianočné podujatia tento rok nebudú, stromčeky a svetlá áno

Pred sviatkami odhalia betlehem

Text: Lucia Marcinátová

Hoci predvianočné stretnutia pri varenom víne a hudbe nebudú, sviatky pokoja prichádzajú a ich atmosféru vytvárame všetci. Mestská časť vianočné čaro podčiarkne sviatočnými svetlami a ozdobenými stromčekmi pred kultúrnym domom i v starej Dúbravke pri miestnom úrade.

Na začiatku decembra sa pred Domom kultúry Dúbravka objaví aj „drevená chalúpka“, dočasný domov pre takzvaný Dúbravský betlehem. Tento rok nebude stáť na dvore Dúbravského múzea, ale priamo pred kultúrnym domom. Betlehem vznikol v rámci projektu Dajme druhú šancu stromom a je spoločnou prácou viacerých rezbárov z celého Slovenska. Jeho autor Ľubo Navrátil pripravil modely hlavných postáv a potom sa čakalo na vhodné drevo.

Ústrednú postavu betlehemu, sv. Jozefa, vyrezal hriňovský „Michelangelo“ Lukáš Ľalík, dúbravský rodák Michal Fratrič vytvorili sochu anjela, "polovičná" Dúbravčanka Eva Vidla Hulíková pracovala na záhyboch na plášťoch kráľov. Detvan Marian Petrínek je autorom barančeka a ležiacej kravičky. Andrej Janoška zo Žiaru nad Hronom vyrezal Jezuliatko. Sochu Panny Márie a dvoch kráľov vytvoril Ľubo Navrátil, tretieho kráľa stvárnil Braňo Rusnák z Trnávky. Dúbravský betlehem tvorí deväť sôch, každá je iná, no práve aj pre svoju rozmanitosť spracovania tvoria jedinečný celok.

Mestská časť spustila jesennú výsadbu v 11 rôznych lokalitách

Pribudne viac než 80 stromov

Javor, lipa, pagaštan, buk, dub, jedľa aj paulónia, jarabina i okrasné čerešne.....rôzne druhy stromov, rôzne lokality, miesta po celej Dúbravke. Mestská časť odštartovala veľkú jesennú výsadbu stromov.

Bagarova, Beňovského, Galbavého pod Kostolom Ducha Svätého, Pri kríži, Materská škola Nejedlého, záhrada miestneho úradu na Žatevnej, Kudláková, Homolova aj pri fontáne Bazovského. To všetko sú lokality, kde tento rok pribudnú nové stromy. Novinkou je „vetrolam“, ktorý vzniká na ulici Pri kríži a miniparčíky vo vnútroblokoch na Bagarovej, Beňovského a pri fontáne na Bazovského ulici. Dokopy mestská časť Bratislava-Dúbravka vysadí 82 stromov v 11 rôznych lokalitách.

Keďže ide o vzrastlé stromy, sadia sa s koreňovým zemným balom. Predpestovali ich v okrasných škôlkach niekoľko rokov a sú tri razy presádzané tak, aby takto zapestovaný koreňový systém zvládol štart na novom mieste vo verejnej zeleni. Obalené sú pletivom, ktoré sa v zemi postupne rozpadne. Okolo vysadeného stromu vidno tri koly s ukotvením, pre lepšie odolávanie stromu vplyvom okolia. Za asi tri roky budú koly odstránené.

Kmeň stromu je natretý špeciálnou bielou látkou. Tá zabezpečuje, aby sa na strome nerobili trhliny od mrazu či slnečných lúčov. Biela látka bude na kôre niekoľko rokov, bude sa rozpínať a pri raste kôry zabráni poškodeniu kôry kmeňa. (lum)

Pýtali ste sa: Rozšírenie a predĺženie cesty aj nedokončený podchod pri od Saratov

Stavby storočia: Harmincova aj podchod Saratov

Text: Lucia Marcinátová

Podchod Saratov s kamerami a výtahmi by mal fungovať o niekoľko týždňov, tvrdí hlavné mesto. Pripravuje tiež rozšírenie Harmincovej ulice, vyberať má zhotoviteľa stavby. Predĺženie Saratovskej sa nehýbe.

Po tom, ako sme zverejnili správu o návšteve primátora Matúša Valla v Dúbravke, objavili sa otázky, podnety na viaceré magistrátne projekty. Zhrnuli sme ich do niekoľkých okruhov a prinášame odpovede.

Od roku 2006

Mnohí istotne spomínajú na šialené zápchy, ktoré trápili Dúbravčanov v rokoch 2019 a 2020 počas modernizácie električkovej radiály. Mnohí vtedy uviazli v kolónach - čas trávili v stojacich autách či autobusoch práve na Harmincovej ulici. Bezproblémový prejazd ulicou nie je ani dnes počas dennej špičky.

Rozšírenie ulice sa pritom rieši už od roku 2006. Vo svojom volebnom programe to mal ešte bývalý dúbravský starosta Ján Sandtner. S rozšírenou Harmincovou cestou sa počíta aj v územnom pláne mesta. Plány však brzdili nevysporiadané pozemky v hornej časti ulice. Ich zámenu medzi mestom a súkromným vlastníkom schvaľovali mestskí poslanci na februárovom mestskom zastupiteľstve. Cieľom zámeny bolo rozšírenie Harmincovej na štvorpruh, s napojením na Lamačskú a D2.

„V rámci príprav sa nachádzame v štádiu, keď prebieha majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov medzi firmou ITB a hlavným mestom a na životnom prostredí v Dúbravke je v procese žiadať o výrubové konanie na stromy a kríky, ktoré bude potrebné v rámci prípravných prác odstrániť v mieste budúceho rozšírenia Harmincovej ulice,“ približuje Katarína Rajčanová, hovorkyňa hlavného mesta. „Nakoľko v mestskej časti Dúbravka sú plochy na náhradnú výsadbu obmedzené, orgán ochrany prírody pristúpi k určeniu finančnej náhrady za výrub drevín. Od roku 2019 sme v mestskej časti vysadili viac ako 350 drevín, ďalšie plánujeme vysadiť ešte túto jeseň.“

V októbri boli tiež podľa hovorkyne podané žiadosti o vydanie stavebných povolení špeciálnym stavebným úradom magistrátu a Okresným úradom Bratislava. „Po vydaní právoplatných stavebných povolení bude v rámci verejného obstarávania vybraný zhotoviteľ stavby. Predpokladá sa, že realizácia stavby bude mať dve etapy a trvať bude asi dva roky,“ dodala Rajčanová.

Od roku 2015

Medzi otázkami sa objavil aj podnet o predĺžení Saratovskej ulice. No už dlhší čas nie sú ohľadom projektu žiadne nové informácie. Ľubica Vladovičová, vedúca stavebného úradu Dúbravky, vraví, že predĺženie malo vzniknúť už v súvislosti s budovaním pripojení na diaľnicu, bolo preň vydané územné rozhodnutie ešte v roku 2015. Vo februári tohto roka predĺžil stavebný úrad v Devínskej Novej Vsi

jeho platnosť do konca januára 2024. Predĺženie Saratovskej by pomohlo v prístupe do Borov, na diaľnicu D2 v oboch smeroch, obsluhu areálu vo Volkswagene a odbremenilo by tiež podjazd pod železnicou medzi Dúbravkou a Devínskou, kde vznikajú problémy pri prejazde nákladných áut. Mali by tu prechádzať len autá s výškou do 2,5 metra, výnimku má MHD.

Od roku 2018

Stavba tisícročia. Tak ho nazývajú Dúbravčania a pri prechádzaní musíme uznať, že vyvoláva otázky, pristavenia, zamyslenia. Podchod Saratov. Dúbravčanov zaujímalo, kedy bude dokončený aj s funkčnými výťahovými plošinami.

Jeho rekonštrukcia za asi 300-tisíc eur sa začala ešte za bývalého vedenia hlavného mesta v auguste 2018 a mala byť už dávno hotová. Dva roky nedokončená stavba stála pre chyby v projekte a začiatkom tohto roka sa do podchodu vrátili robotníci. Podchod je však naďalej nedokončený. Vidno obité schody, polámanú dlažbu aj už počmárané nové výťahy. „Rekonštrukcia podchodu Saratov je ukončená vrátane zabezpečenia kamerového dohľadu, ktorý je cez optickú prípojku napojený na centrálny pult ochrany mestskej polície v Dúbravke,“ vraví hovorkyňa hlavného mesta Katarína Rajčanová. Zdržanie prác a zmenu harmonogramu vysvetľuje aj rozšírením pôvodného projektu rekonštrukcie podchodu. „Bol rozšírený o odstránenie zatekania od strany obchodného domu v mieste dilatácie vstupného portálu a rebrového stropu.“

Magistrát plánuje kolaudáciu a odovzdanie do užívania. No presný termín kolaudácie, po ktorej majú byť spustené aj výťahy, zatiaľ nepozná. „Práce na prekládke káblov by mali byť ukončené v najbližších týždňoch,“ dodala Rajčanová.

Hlavného mesta sa čiastočne týkal aj ďalší podnet Dúbravčanov. „Cesta pri Hrubej lúke sa prepadáva a osvetlenie nefunguje,“ upozornil jeden z obyvateľov. Oboje patria súkromníkovi, ktorý by sa mal o cestu starať, magistrát s ním aktuálne rokuje o dočasnom spustení verejného osvetlenia. Vo zovku by mal majiteľ opraviť, potom cestu do správy prevezme hlavné mesto a následne mestská časť.

Sprístupnili nové pumptrackové ihrisko

Dráha pre kolesá funguje

Text: Lucia Marcinátová

Pre skatebordy, odrážadlá i bicykle zároveň, pre deti aj tínedžerov súčasne. Nová pumptracková trať na Talichovej ulici s dĺžkou asi 80 metrov už funguje. Oficiálne ju otvorili na konci októbra, a ako inak, než kolesami. Na kolobežke sa predviedol poslanec Tomáš Husár.

Jazdili na nej a skúšali ju, ešte kým ju lemovala výstražná páska, ktorá znamenala zákaz vstupu. No teraz sa už môžu premávať „oficiálne“. Malí veľkí jazdi na novej pumptrackovej dráhe na Talichovej

ulici. Dráha vznikla na ploche bývalej dráhy z pneumatík, kde kedysi deti súťažili na elektrických motokárach, nad novým workoutovým ihriskom v blízkosti Zlatej lipy. „Túto plochu sme vybrali zámerne, chceli by sme ju rozšíriť a premeniť na kvalitnejšiu dráhu,“ približuje miestny poslanec Tomáš Husár, predseda komisie životného prostredia v Dúbravke, jeden z iniciátorov projektu v mestskej časti.

Nový projekt je tak revitalizáciou súčasného, už chátrajúceho priestoru, so zachovaním zelene. Pumpracková dráha má trojuholníkový tvar s dvomi dráhami, dala by sa tak prejsť dvomi spôsobmi. Pumtrack je primárne bicyklovou dráhou so sklopenými zákrutami a terénnymi vlnami, určená je pre všetky vekové kategórie. Môžu ju využiť jazdci nielen na bicykloch, ale aj odrážadlách, kolobežkách, skateboardoch či korčuľiach. Princípom je jazda bez šliapania, jazdci na nej pohybom tela a prácou s ťažiskom bez šliapania generujú rýchlosť.

„Takáto jazda najviac posilňuje stred tela, takzvaný core, zlepšuje pevnosť,“ opisuje dúbavský poslanec Martin Lupták, ďalší z iniciátorov športoviska. „Je to výborný kondičný tréning.“

Nová pumtracková dráha na Talichovej ulici sa dokončila vďaka spolupráci a podpore. Mestská časť získala prípravu športoviska grant z hlavného mesta. Pre milovníkov kolies vzniká nová dráha aj pri luvente. Tunajší starý bikrosový areál sa mení. Prešiel úpravou, zmenami a už aj dostal nový povrch špeciálny makadam, aby dráha nepodliehala poveternostným vplyvom.

Kontrolný deň v dúbavke

Obnovené priestory:

Pumtracková dráha na Talichovej - pumtrack je primárne bicyklovou dráhou so sklopenými zákrutami a terénnymi vlnami, určená je pre všetky vekové kategórie. Princípom je jazda bez šliapania, jazdci na nej pohybom tela a prácou s ťažiskom bez šliapania generujú rýchlosť. Dráha má 80 metrov, projekt získal podporu z hlavného mesta.

Multifunkčný priestor Hanulova - premena územia na ploche 2500 metrov štvorcových za približne 400-tisíc eur, revitalizácia vďaka externým zdrojom z Úradu vlády SR a magistrátu hlavného mesta - nové multifunkčné ihrisko, detské ihrisko a hracie prvky, lezecká stena, malé pódium s tienidlom, lavice, mestský mobiliár a drobné prvky mestskej architektúry (lavičky, koše, stojan na bicykle, vtáčia búdka), namiesto betónu plochy s drevnou štiepkou, riečnym štrkom, zámkovou dlažbou, výsadba, zeleň, stromy, verejné osvetlenie, pitná voda (pitná fontána), zachovanie a obnovenie umeleckej plastiky.

Premena plochy pri Brestovke a na Bagarovej - menej betónu, viac vody a zelene, bezpečnejšie i kvalitnejšie prechádzanie peších, spoločný projekt mestských poslancov za Dúbravku - Zdenka Zafířová, Ľuboš Krajčír a Juraj Káčer v spolupráci s hlavným mestom a mestskou časťou. Po realizačnej stránke projekt zabezpečoval Metropolitný inštitút Bratislavy.

Workout na Talichovej - grant hlavného mesta, spolupráca s mestskou časťou aj komunitou obyvateľov, projekt dokončený v roku 2020, podpora pohybu a športu na čerstvom vzduchu, neskoršie doplnenie výsadby aj záhonov kvetov.

Plány mesta v Dúbravke

Priestranstvo pri Dome služieb - revitalizácia verejného priestoru, zmena asphaltovej plochy, odstránenie bariér, nová dominantná vodná plocha s pobytovou funkciou, umelecká maľba na stenu paneláku, multifunkčný pavilón pre trhy a akcie, odstránenie vizuálneho smogu, trávnik na oddych, športovanie, opaľovanie sa, doplnenie lavičiek, osvetlenia a stromov, projekt Metropolitného inštitútu Bratislavy, hlavného mesta a mestskej časti.

Primátor mal kontrolný deň v Dúbravke

Vallo: Tu je moje detstvo

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Požičal si kolobežku od miestneho poslanca Tomáša Husára a zajazdil si. Pri druhom okruhu to takmer skončilo pádom, no ustál to a novú pumptrackovú dráhu ocenil. Na konci októbra primátor Matúš Vallo otváral športovisko na Talichovej ulici. Išlo o jednu zo zastávok počas jeho kontrolného dňa v Dúbravke. Spolu so starostom Martinom Zaťovičom a viceprimátorkou Zdenkou Zaťovičovou prešli zrekonštruovaný verejný priestor na Hanulovej, obnovené priestranstvá pri Brestovke aj banke na Bagarovej, prezreli tiež plochy a objekty, ktoré na obnovu či opravy čakajú. Priestranstvo pri Dome služieb i zlý stav objektu a schodov, ktoré vedú k niekdajšiemu nástupisku MHD. Primátor zaspomínal na svoje detstvo v Dúbravke.

Aký máte vzťah k Dúbravke?

Vyrastal som a žil som v Dúbravke až do piatej triedy základnej školy. Býval som na Považanovej ulici.

Chodili ste tu aj do školy?

Áno, chodil som na Beňovského do základnej a do ľudovej školy umenia na Batkovu na gitaru. Pre mňa sú tieto miesta, kadiaľ kráčame a obzeráme ich, veľmi blízke, toto bolo moje detstvo. Tu, kde otvárame pumptrack, som sa chodil spúšťať na snehu, bobovať z kopčeka. Tu bola Zlatá lipa, sú to všetko veci, ktoré sú mi veľmi blízke a teším sa, keď vidím, ako toto sídlisko napreduje. Dará sa to aj vďaka dobrej spolupráci medzi mestskou časťou a magistrátom. Menia sa tak verejné priestory.

Keď sme pri tých verejných priestoroch, boli sme aj pri Dome služieb, plánujete aj tam zmenu?

Chceme premeniť asphaltovú plochu pred Domom služieb, riešime to v rámci Metropolitného inštitútu Bratislava.

Spomínali ste príhodu so slivkami na tomto mieste.

S mojím veľmi dobrým kamarátom Matejom Kubičárom (jeden zo zakladateľov skupiny Para pozn.red) sme raz šli na ich záhradu do kopca oproti luvente a nazbierali sme veľa sliviek. Rozdelili sme ich do vrecúšok a postavili sa k Domu služieb, že ich budeme predávať. No zbadala nás moja učiteľka zo základnej školy a povedala: „Chlapci, zbaľte to a domov.“ To bol koniec príbehu (smiech).

Dúbravčanov stále trápi nedokončený podchod Saratov. Je vo výstavbe už asi dva roky. Čo s ním?

Je mi to naozaj veľmi ľúto, ospravedlňujem sa všetkým obyvateľom, je to ako začarovaný kruh. Dva-krát sme narazili na zlú firmu. Prvá tam bola, keď som sa stal primátorom, a teraz druhá...stavba stojí a stále nie je dokončená.

Foto: Lucia Marcinátová

Základná škola Nejedlého sa mení zvonku aj zvnútra

Menej bariér, viac tvorenia

Text: Lucia Marcinátová

V roku 2011 chcelo bývalé vedenie mestskej časti školu zrušiť úplne, alebo vytvoriť pre ňu len alokované pracovisko, teraz je naplnená a postupne sa modernizuje. Základná škola Nejedlého bola úspešná pri získaní grantov, aj vďaka nim sa mení.

Nábytok, lavice, kvety, no aj školská kuchyňa či prestavba a premena toalety na bezbariérovú. Základná škola na Nejedlého sa mení. Ako jedna zo 144 škôl na Slovensku získala grant z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu s projektom Modernejšia škola.

Modernizácia Základnej školy Nejedlého je viditeľná už pri vstupe do budovy. Prechádzame okolo novej plošiny pre bezbariérový príchod do školy. „Naša škola sa snaží o inklúziu a integráciu, aby mohla byť otvorená pre čo najviac žiakov,“ priblížila riaditeľka školy Miroslava Komorníková. „Z tohto dôvodu sme sa snažili získať prostriedky na bezbariérové riešenia, čo sa aj podarilo.“

Schodolez aj kuchyňa

Pomohol súkromný darca a aj Nadácia Volkswagen Slovakia. Okrem prízazdovej rampy, pribudol na Základnej škole Nejedlého aj schodolez na prekonávanie bariér v škole. Podarilo sa premeniť i toaletu. Mestská časť počas letných prázdnin zrekonštruovala a upravila toaletu na bezbariérovú.

Veľkou rekonštrukciou, vrátane technologického vybavenia v hodnote 58-tisíc eur, prešla školská kuchyňa. Prebiehala tiež počas leta a rovnako ju zafinancovala mestská časť zo svojho rozpočtu.

Modernejšia škola

V rámci projektu Modernejšia škola a grantu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu základná škola obnovila a skrášlila svoje centrum, chodby aj oddychovú časť, ktorú vytvorila aj z knižnice, kde vznikol priestor pre posedenie či relax s dobrou knižkou.

Do tried škola zakúpila nové modernejšie lavice atypického tvaru, ktoré dávajú žiakom väčšiu samostatnosť pri učení a v niektorých triedach vytvorila menšie oddychové zóny, doplnila tiež kvety, zeleň aj hry pre deti. „Tie sú pre deti na odreagovanie od učenia a zároveň i na zmysluplné trávenie času,“ hovorí riaditeľka. „Na to slúžia knihy, hry, ale i náučné polepy, umiestnené nielen v oddychových zónach, ale i v ostatných priestoroch školy. Sú na nich vzorce, nepravidelné slovesá, násobilka a podobne.“

Modernizácia ZŠ Nejedlého

- projekt Modernejšia škola – grant Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu – revitalizácia centrálnej časti školy, chodieb, nové oddychové zóny, nábytok, viac kvetov, zelene a hry pre deti...
- debarierizácia základnej školy - bezbariérový nájazd do školy, schodolez, bezbariérová toaleta
- rekonštrukcia školskej kuchyne

Učili sa, aby precvičovali

Text: Peter Juračič

Najskôr prešli školením skúsenou fyzioterapeutkou, potom svoje vedomosti odovzdali ďalej, aby seniori spoznali a mohli praktizovať dychové cvičenia. V dúbravských denných centrách sa ujali.

Po dlho očakávanom uvoľnení pandemických opatrení Rada seniorov v Dúbravke a Miestny spolok Slovenského Červeného kríža v Dúbravke zorganizovali v máji a júni tohto roku školenie vybraných členov denných centier zamerané na dychové cvičenia pre seniorov pod vedením skúsenej fyzioterapeutky. Cieľom školenia bolo, aby získané vedomosti a návod na cvičenie odovzdali zúčastnení cvičenci vo svoji denných centrách. Za Denné centrum 1 sa školenia zúčastnila seniorka Mária Vajgelová.

Preto už pravidelne každú stredu dopoludnia cvičíme v Dennom centre 1 pod vedením „Aji“ Vajgelovej. Začíname cvikmi na rozohriatie, pri ktorých si precvičíme aj koordináciu, nasledujú dychové cvičenia a cvičenia s expandermi v sede i v stoj. Cvičenie ukončujeme vydýchaním a relaxáciou. Ak to počasie umožní, cvičíme na dvore Denného centra 1 a využijeme tak možnosť obohatiť dýchacie cesty o čerstvý vzduch. Počet a zloženie účastníkov sa mení. Ako komentovala najstaršia cvičenka: „Nikdy som si nemyslela, že tieto svaly, čo ma bolia, v tele vôbec mám. Ale aj tak sa teším na ďalšie cvičenie.“

Dopravný podnik hľadá vodičov

Preplatenie kurzu na rozšírenie vodičského oprávnenia, nadčasov nad rámec zákona, pomoc s ubytovaním, aj odmena za odporúčenie „kamaráta“. To sú niektoré z nadštandardných výhod, ktoré Dopravný podnik Bratislava poskytne uchádzačom o miesto vodiča MHD. Vodiči si môžu zarobiť od 1 300 až do 1 800 eur (brutto). Nástup je ihneď. Kritériom pre prijatie je vek aspoň 24 rokov, vodičský preukaz minimálne sk. B, bezúhonnosť, zdravotná a psychická spôsobilosť. Životopisy čakajú na personalne@dpb.sk.

Knižných búdok je viac

Park Pekníkova, Park Družba, Park Fedákova, ihrisko Duna, pred školou Beňovského, knižnica na Sekurisovej, Matulayove knižničky na Lipského a Ľuda Zúbka. Ku knižným búdkam pribudli v Dúbravke ďalšie dve - Park Horánska studňa a areál Hanulova.

Mesto má manuál participácie

Hlavné mesto a Metropolitný inštitút Bratislavy tvoria v posledných rokoch viaceré mestské projekty spolu s obyvateľmi. Participatívny proces s ľuďmi dokáže zlepšiť kvalitu projektov vďaka spoznaniu názorov zladovať odlišné záujmy a predchádzať konfliktom. Metropolitný inštitút Bratislavy pripravil manuál - komplexný návod všetkým, ktorí chcú vo svojich projektoch zladovať záujmy rôznych skupín ľudí. Asi 300-stranová publikácia je dostupná v online verzii na webe mib.sk.

Pripomenuli výročie aj obete vojny

Seniori z Denného centra 1 sa v predvečer 103. výročia vzniku Československej republiky a ukončenia prvej svetovej vojny stretli pri pomníku Padlým v prvej svetovej vojne, položili tu venček a zapálili sviečku. Spomínali aj na starých a prastarých otcov, ktorí padli.

Okrem domu si obyvatelia želajú aj záhradu

Chcete parkovací dom? Áno

Dúbravčania zo Saratovskej ulice v dotazníkovom prieskume vyjadrili podporu parkovaciemu domu, chcú aj komunitnú záhradu.

Ešte v lete na online stretnutí predstavilo hlavné mesto Dúbravčanom zámer výstavby parkovacieho domu na Saratovskej ulici. Parkovanie v tejto oblasti je aktuálne možné na parkovisku medzi bytovými domami a rušnou Saratovskou ulicou.

Obsadenosť riešeného územia je vysoká, prieskumy z terénu ukazujú, že hoci cez deň je obsadenosť dve tretiny, v noci je parkovisko, rovnako ako aj vedľajšie ulice, úplne naplnené. Pomôcť môže práve parkovací dom.

Dúbravčania chcú komunitnú záhradu

Zo 157 respondentov, ktorí sa zapojili do prieskumu, až 90% uviedlo, že žije priamo v lokalite, pre ktorú sa zámer výstavby parkovacieho domu prezentoval. A až 56,7% z nich odpovedalo na otázku, či súhlasia s výstavbou parkovacieho domu „určite áno“ a 26,1% „skôr áno“.

Pre porovnanie, nesúhlas „určite nie“ vyjadrilo 3,8% respondentov a 3,8% odpovedalo „skôr nie“. Zvyšok respondentov (9,5%) nevedel na otázku odpovedať, respektíve potrebuje ďalšie informácie.

Mesto v lokalite navrhuje parkovací dom s 202 parkovacích miestami a dvomi nadzemnými podlažiami so stupňovitou výškou, ktorá by zohľadňovala vzdialenosť od bytového domu. Na mieste, kde by boli garáže k bytovému domu najbližšie, si môžu obyvatelia zvoliť užší variant. Kapacitne by tak bol parkovací dom o niečo menší, ale zachoval by sa väčší priestor zelene, kde by pod korunami stromov mohli byť umiestnené napríklad lavičky. Aj na to mohli Dúbravčania reagovať v dotazníkovom prieskume.

skume, ktorý bolo možné vyplniť do konca augusta. Z jeho výsledkov sa ako najzásadnejšia preferencia na využitie strechy a stien parkovacieho domu alebo prípadné umiestnenie prvkov, ktoré v súčasnosti v lokalite chýbajú, ukazuje požiadavka na zelenú strechu, komunitnú záhradu a možnosť parkovania bicyklov. Samotný parkovací dom by mohol pôsobiť ako hluková či smogová izolácia od rušnej cesty s električkovou traťou. Aj preto mesto v návrhu predstavilo možnosť zelenej fasády aj zelenej strechy s vodozádržnými opatreniami, ktoré by výrazne zmenili aktuálne prehrievaný betónový priestor.

Časť obyvateľov by si však vedela predstaviť aj parkovací dom s väčšou kapacitou, zároveň sa však objavili aj podnety od najbližších susedov s obavami zo zvýšenej koncentrácie exhalátov, svetelného znečistenia či zníženia priepustnosti svetla do bytov. Vo všeobecnosti z odpovedí panuje zhoda na tom, že parkovací dom je potrebný, a že ich je potrebné stavať aj na ďalších miestach v Dúbravke.

Ďalšie kroky

V ďalšej príprave projektu bude mesto adresovať všetky podnety od obyvateľov, súhlasné aj tie ne-súhlasné. Ďalším krokom je preto príprava projektovej dokumentácie, ktorá bude riešiť všetky technické náležitosti projektu, aj tie, z ktorých majú aktuálne Dúbravčania obavy (jej súčasťou bude napríklad aj navrhnutie takého riešenia, ktoré zabráni zvýšenej hlučnosti, či svetelnému znečisteniu, s dôrazom na byty na prvých poschodiach, dostatočná vzdialenosť od bytových domov a ďalšie). Tú Dúbravčaniavidia ešte pred požiadanim o stavebné povolenie, aby bolo možné zapracovať prípadné pripomienky. O všetkých krokoch budú obyvatelia informovaní ako prví a stavba určite nezačne predtým, ako bude Dúbravčanom predstavený podrobnejší projekt, v ktorom budú zapracované všetky podnety a adresované všetky obavy.

Samotná príprava projektovej dokumentácie a inžiniering sú naplánované na roky 2022 a 2023 a realizácia na roky 2023 a 2024. Ide však len o orientačné dátumy a o jednotlivých krokoch procesu bude mesto vopred informovať.

Cieľom hlavného mesta je okrem zavádzania systému regulovaného parkovania aj navrhovanie parkovacích domov, ako dodatočných parkovacích kapacít, tam, kde to bude potrebné aj po zavedení regulácie. A tak, aby slúžili predovšetkým rezidentom danej lokality, ktorí v nich budú môcť parkovať na základe ich rezidentskej parkovacej karty (s príplatkom 1 eur/rok). Registrácia obyvateľov prvých 3 zón (Dvory 4, Tehelné pole a Krasňany) je možná od 1. decembra, samotné spustenie začína 10. januára 2022.

Lucia Čížová, magistrát hl. mesta

Zbierka okuliarov rekordná

Text: Lucia Marcinátová

Nie desiatky, ale stovky, nie jedna krabica, ale niekoľko a z rôznych miest Slovenska.

Zbierke starých okuliarov v Dúbrave sa darí. V novembri ju prevzali členovia Lions Club Bratislava Bona Fide, ktorí zbierku pred šiestimi rokmi z iniciatívy vicežupana a doktora Juraja Štekláča v Dúbravke spoločne spustili.

Preberanie starých okuliarov prebehlo pri špeciálnej búdke na okuliare, ktorá pribudla v Parku na Fedákovej v septembri tohto roka a pochádza z dielne Centra sociálnych služieb Karola Matulaya. „Spoločne s priateľmi z centra sociálnych služieb sme búdku na okuliare osadili pre zlepšenie dostupnosti zbierky mimo budov miestneho úradu,“ vysvetľuje vicežupan Juraj Štekláč.

Do preberania zbierky mestská časť pridala aj tie okuliare, ktoré prichádzali na miestny úrad osobne, prípadne listom, balíkom.

Škatule na zbieranie okuliarov sú k dispozícii v budovách miestneho úradu – na Žatevnej 2 a ulici Pri kríži 14. Patria do nich okuliare staré, nepotrebné, použité, no nie zlomené, zničené. Zozbierané okuliare z Dúbravky putujú do zberného strediska v Taliansku, kde sa s nimi ďalej pracuje, čistia sa a premeriavajú. Tieto okuliare pomáhajú potom v tretích krajinách, najmä ľuďom v Afrike, ktorí okuliare potrebujú, avšak nemajú finančné prostriedky na to, aby si ich zadovážili.

Pozor! Na v lese sa pracuje

Lesy SR avizovali počas novembra a decembra práce v lesných lokalitách - Kráľova Hora nad Dlhými Dielmi okolo ulice Svíbová. „Zásahy sú zamerané na odstraňovanie suchých a nebezpečných stromov ako aj stromov, ktoré bránia v raste stabilným kusom,“ približuje Martin Knurovský, vedúci lesnej správy. „Miesta budú označené. Prosíme návštevníkov lesa o rešpektovanie pokynov a z dôvodu vlastnej bezpečnosti ich žiadame, aby nevstupovali do priestorov, kde sa vykonáva stínka a približovanie dreva.“

Dúbravský vianočný stromček do mesta

Vianočný stromček, ktorý stojí na Hlavnom námestí, je tento rok z Dúbravky. Meria 15 metrov a váži 2,1 tony. Ide o jedľu srienistú, ktorú mestu darovala rodina z Chrobákovej ulice. Jedľa rástla na záhrade, kde zasahovala do rodinného domu, preto by musela byť odstránená.

Kde sú MOMKy v Dúbravke?

Dostávame otázky, kde sa možno v Dúbravke otestovať? Takzvané MOMky, mobilné odberové miesta,

sú prevádzkované súkromníkom. Ten rozhoduje aj o otváracích hodinách. Miesta v Dúbravke sú dve. Stále funguje MOMka na Agátovej 5 pri bytovkách BOS, kde sa dá denne otestovať antigénovými aj PCR testami. Druhé miesto je na Rosničke pri kúpalisku na M.Sch.Trnavského, ktoré bolo istý čas zatvorené, no opäť obnovilo svoju činnosť (zatiaľ fungovalo od pondelka do soboty). Miesto plánuje aj zmluvy s poisťovňami.

Kontrolór na ihriskách

Pravidelná ročná kontrola hracích prvkov na detských ihriskách pokračuje. Po ihriskách v materských školách si „kontrolór“ posvieti na ostatné ihriská v mestskej časti. Nedivte sa teda, ak ho stretnete, bude si len zapisovať, premeriavať, posudzovať bezpečnosť.

Kedy pri parkovaní hrozia papuče a koľko ich majú dúbravskí policajti?

Nové stredisko zrýchlilo policajtov

Text: Lucia Marcinátová

„Ak ľudia nahlásia počas večerov a voľných dní priestupky alebo iné podnety na mailové adresy riadiacich pracovníkov, často sa k ich riešeniu dostanú mestskí policajti až nasledujúci pracovný deň. A to je v mnohých prípadoch už neskoro. Priestupky, ktoré je potrebné riešiť hneď, ako napríklad auto brániace vo výjazde iným vozidlám, ležiaci človek alebo divoké zviera je potrebné nahlásiť na núdzovú linku mestskej polície 159,“ radí Ing. Erika Strýčková, zástupkyňa veliteľa okresného veliteľstva mestskej polície Bratislava IV. Telefóny prijímajú operátori nového operačného strediska mestskej polície, ktoré hlavné mesto zriadilo práve v Dúbravke. To je prepojené aj s ostatnými záchrannými zložkami a operátori vedú do rozhovoru pripojiť aj kolegov z hasičského zboru, záchranky alebo Policajného zboru. Obyvatelia môžu svoje podnety nahlasovať aj prostredníctvom mobilnej aplikácie alebo webu msp.bratislava.sk v sekcii „Pridať podnet“.

Počas novembra sme spoznali nového veliteľa okresného veliteľstva mestskej polície Bratislava 4, porozprávali sa o spolupráci, najčastejších priestupkoch a hláseniach obyvateľov, ale aj o novom operačnom stredisku mestskej polície. Od 1. novembra je vo funkcii JUDr. Bohuslav Lichner, Dúbravčan, ktorý ulice i problematické miesta mestskej časti dobre pozná.

Mestská polícia v prvom rade rieši priestupky proti verejnému poriadku, vo väčšej miere tiež priestupky v súvislosti s dopravou, alebo bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Mestskí policajti ich zisťujú sami alebo na podnet obyvateľov.

Chodníky, priechody, papuče

Na Dúbravku majú mestskí policajti 27 imobilizérov, čiže „papúč“. Často ich vidieť osadené na autách, ktoré stoja pri priechodoch, napríklad na Fedákovej pri prechádzaní k Saratovu. „V smere jazdy by auto malo stáť päť metrov pred priechodom,“ spresnil JUDr. Bohuslav Lichner. Nový veliteľ hovoril aj o tom, že „papuče“ môžu šoféri dostať aj vtedy, keď zastavia na žltej čiare. Hoci značenie žltých čiar sa už končí, tie namaľované ešte ostávajú v platnosti. Nahradené budú vodorovným značením bielej farby. Ďalším problémom je státie alebo parkovanie vo vyhradených jazdných pruhoch pre MHD, kde si vodiči často neuvedomujú, že vytvárajú prekážku či parkovanie na chodníkoch. Upravuje ho novela zákona o cestnej premávke a pri parkovaní je potrebné nechať 1,5 metra voľnú šírku chodníka. „Pri zastavení alebo stáť vozidla možno vchádzať na chodník a vychádzať z neho len v mieste zastavenia alebo stáť vozidla a nemožno pritom prekonávať zábrany chrániace chodník pred zastavením alebo stáť vozidiel,“ dodáva Strýčková.

Dúbravka má počas dňa v teréne pohotovostnú hliadku mestskej polície, záložná je zväčša v Karlovej Vsi a v prípade potreby smeruje do Dúbravky a ostatných mestských častí Bratislava.

Operačné stredisko

Najmodernejšie operačné stredisko mestskej polície na Slovensku začalo fungovať v októbri práve v Dúbravke. Zjednodušilo a zrýchlilo nahlasovanie podnetov a aj prácu mestských policajtov. Po zavolaní na linku mestskej polície 159 môže operátor do hovorov pripojiť v prípade potreby napríklad hasičov, rýchlu zdravotnú pomoc či štátnych policajtov. V rámci operačného strediska funguje tiež nové kamerové pracovisko.

Kedysi sa obyvatelia dovolali najprv na centrálny dispečing, kde ich po vypočutí prepájali na jednotlivé operačné strediská podľa ich okresu. Tam museli obyvatelia opäť zopakovať svoje hlásenie.

Na číslo 159 je možné hlásiť aj uhynuté zvieratá, prípadne stretnutia s divokou zverou na sídlisku, kde sú však podľa mestských policajtov možnosti riešenia veľmi obmedzené. Poľovníci odstrel na sídlisku nerobia. „Často máme hlásenú líšku na Tranovského,“ hovorili mestskí policajti.

Školiace stredisko

Od júna sa podarilo v Dúbravke opätovne zriadiť školiace stredisko pre novoprijatých mestských policajtov. Nefungovalo osem rokov. Doteraz museli uchádzači výcvik absolvovať v Nitre. Mestská polícia Bratislava tak školí nových kolegov špeciálne pre potreby hlavného mesta.

Noví príslušníci počas troch mesiacov absolvujú odbornú prípravu, ktorá zahŕňa okrem teoretických znalostí aj praktický výcvik s rôznymi modelovanými situáciami a tréningami zásahov v budovách alebo napríklad aj v prostriedkoch verejnej dopravy.

Po zložení skúšky odbornej spôsobilosti nastupujú policajti na jednotlivé okresné veliteľstvá alebo do Útvaru zásahovej jednotky a kynológie.

„Ide o výnimočnú prácu, v ktorej máte možnosť pomáhať skutočným ľuďom vo svojom okolí a každý deň zažiť niečo nové,“ dodal Peter Borko, vedúci oddelenia komunikácie mestskej polície hlavného mesta.

Uchádzači o prácu v mestskej polícii musia mať minimálne 21 rokov, stredoškolské vzdelanie ukončené maturitou, musia byť bezúhonní a vedieť po slovensky slovom aj písmom. Záujemcovia sa podrobnosti dočítajú na stránke webovej stránke www.budpolicajt.sk.

Zima a ľudia na ulici

Mestskí policajti mávajú výjazdy aj k ľuďom bez domova. Počas rozhovoru zisťujeme, že tých z dúb-ravských ulíc poznajú, vedia, kde sa zdržiavajú, prípadne, kam sa presunuli. S klesajúcou teplotou

vonku pribúdajú aj obavy a hlásenia. Okrem čísla 159 na mestskú políciu môžu ľudia kontaktovať aj takzvanú Linku na pomoc ľuďom bez domova. Prevádzkuje ju občianske združenie Vagus, ktoré robí streetwork s ľuďmi bez domova, čiže sociálnu prácu a poradenstvo na ulici.

Na linke na pomoc ľuďom bez domova 0949 655 555 prijímajú podnety širokej verejnosti. V prípade ležiaceho človeka, človeka bez príznakov vedomia, prípadne vo veľkej zime či v priamom ohrození života je najvhodnejšie volať číslo 155, takže záchrannú zdravotnú službu.

Mestských policajtov v Dúbravke, takzvaných okrskárov, možno aj navštíviť. Kancelária okrskárov funguje dvakrát do týždňa v Kultúrnom centre Fontána na Ožvoldíkovej.

Dôležité kontakty

- Mestská polícia operačné stredisko - 159
- Kancelária okrskárov v KC Fontána - Ožvoldíkova 12, 02/643 63 482, okrskari@dubravka.sk
- Úradné hodiny: Pondelok 15:00 - 17:00, Streda 10:00 - 12:00
- Linka na pomoc ľuďom bez domova - 0949 655 555

Pre líšku či diviaka sme najväčšími predátormi my – poľovníci

Poľovníctvo nie je len o poľovačke

Text: Danko Šoporová

„Dvakrát do roka chodievame sčítavať divú zver, monitorujeme ju však celoročne. S diviakmi je to obzvlášť náročné. Prespávajú v opustených záhradách a zvykli si na ľudí. V tom tkvie podstata problému. Predstavte si, že idete do Dúbravky na futbalové ihrisko, zašuchocete papierikom od keksu a diviak k vám príbehne ako pes. Aj to sa mi už stalo,“ tvrdí poľovník, s ktorým sme sa porozprávali na tému nanajvýš aktuálnu.

V médiách sa množia správy o tom, že vo východnej časti Slovenska bol zaznamenaný výskyt afrického moru ošípaných. „Nevieme, či sa v našich západných končinách objaví o týždeň, o mesiac, o rok, alebo vôbec. Určite by aktuálny stav s premnoženými diviakmi vyriešil, pretože tam, kde „úraduje“ vírus tohto nebezpečného ochorenia domácich ošípaných a diviakov, sa prakticky žiadne diviaky nevyskytujú. Jednoducho uhynuli. No verte mi, to si nik neželá, pretože sme za zachovanie biodiverzity, teda rovnováhy v prírode, do ktorej patria aj diviaky, no v únosnom množstve,“ vraví poľovnícky hospodár Marek Martinovič.

Poľovníctvu sa rovnako ako aj desiatka jeho kolegov zo združenia venuje vo voľnom čase. Má svoju rodinu i bežné zamestnanie. Porozprávali sme sa s ním o premnoženej lesnej zveri, poukázal tiež na najčastejšie chyby zo ľudí, ale aj podmienky, ktoré by museli byť dodržané, aby došlo aspoň k akej takej náprave.

Zhoršenie v čase pandémie

Jedným z primárnych problémov je fakt, že ľudia sa radi a často pohybujú v prírode, a to mimo vyznačených chodníkov. Počas prvej a druhej vlny koronavírusu, keď jednou z mála činností, ktoré sme mohli vykonávať, bol pohyb v prírode, napríklad len na Devínsku Kobylu zavítalo okolo 10 000 – 15 000 ľudí v horizonte niekoľkých dní.

„Tieto návaly spôsobili, že turisti bývali rozptýlení takpovediac všade. Chodili mimo vyznačených chodníkov, pretože ľudia sa vyhýbali ľuďom, čo je logické. Zver bola neustále vyrušovaná, a to zapríčinilo, že sa z veľkej časti presunula do intravilánu. A za tento stav môžeme my. Ľudia nedodržiavajú pravidlá. Je im jedno, či sa pohybujú na chránenom území, prípadne ďaleko za značkami vyznačených turistických chodníkov,“ vysvetľuje poľovnícky hospodár. Osobitnou kategóriou sú, ako vraví, psičkári. Tvoria ďalšiu nedisciplinovanú skupinu osôb, pretože napriek zákazom, ktoré vyplývajú z legislatívy, mávajú v lese pusteného psa a ten na ich povely nie vždy reaguje. „Majitelia psov si neuvedomujú, že porušujú zákon o to viac, ak ich pes nemá ani košík. Takýto pes ohrozuje iných ľudí i lesnú zver. Nespočetne veľakrát sa mi stalo, že zavolať človek, že pes mu ušiel do húštiny, počuje z tadiaľ boj a kvikot, čo má teda robiť. Ako som spomínal, ja som počas pracovného týždňa v práci, nemôžem sadnúť do auta a okamžite utekať zachraňovať psa, ktorého majiteľ porušil všetky možné zákazy. Takto to nefunguje,“ hnevá sa na nezodpovedných psičkárov Marek Martinovič.

Prečo práve záhrady?

...a prečo nie? Odpovedá protiotázkou skúsený poľovník. Ľudia bývajú hluční, zver nemá pokoj, preto si vytvorila akési „záchytné miesta“ v opustených záhradách. Voľne žijúca zver totižto za jeden z kľúčových faktorov svojho prežitia považuje pokoj ktorý, najmä diviacia zver, aj takýmto spôsobom preferuje.

„Touto cestou by som rád apeloval na ľudí, aby si dávali záležať na tom, kde vysypajú hnijúce jabĺčka, kompost a nedávno ma takmer šľak trafil, keď som zistil, že z bytoviek v blízkosti lesa a záhrad ľudia prikrmujú divú zver pečivom. To im hádzu z balkónov. Prikrmovanie voľne žijúcich zvierat nepoľovníkmi je obrovský problém,“ prízvukuje odborník.

Výskyt diviakov v Dúbravke je až alarmujúci. Dnes ich vidieť už všade, po celej Dúbravke bez výnimky. Marek Martinovič hovorí: „Zo starých záhrad diviaky vylezú von, v noci sa popasú, promenujú sa po uliciach, a následne sa vrátia späť do záhrad, kde spia a reprodujú sa. Vedeli ste, že pre premnoženosť diviakov dochádza k ich páreniu celoročne? No povedzte, čo im chýba?“

Ľudia sťažujú odstrel

„Veľa ľudí si myslí, že poľovník s puškou môže strieľať mýrnix dírnix, akonáhle uvidí diviaka. Pokojne medzi panelákmi, alebo aj v zmienených záhradách, kde však platia iné pravidlá ako v lese, na poľovnej ploche. Ich nedodržaním by sme si zarobili na veľké opletačky so zákonom. Vezmime si to štatisticky. Rok má 365 dní, máme uloviť, dajme tomu, 100 diviakov, to je jeden diviak každé tri dni. A to zdôrazňujem, že diviaka neulovíte vždy, keď idete do lesa. V priemere sú to minimálne štyri vychádzky na jedného diviaka. Pomohlo by nám, keby sa ľudia správali v lese tak, ako by sa mali. Aby nenechávali svojich psov voľne behať po celom priestranstve.“

Martin Martinovič ozrejmjuje, že v rámci zachovania bezpečnosti s kolegami organizujú spoločné poľovačky zásadne počas týždňa a hlavne na miestach, kde je predpoklad minimálneho pohybu ľudí. Tá zatiaľ posledná prebehla iba pred pár dňami, napriek tomu stretli počas nej až piatich bežcov. „Ľudia chodia behať do lesa skoro ráno o piatej, neskoro večer tiež, milovníci bežiek zas bežujú o jednej ráno, keď napadne sneh. Preto je zo strany poľovníkov opatrnosť pri manipulácii so zbraňou na mieste. Obmedzenie vstupu do revíru sa ale v Bratislave nedá zrealizovať. Keby ľudia aspoň rešpektovali pravidlá a nariadenia, samozrejme česť výnimkám“ zamýšľa sa nad vskutku bezvýhodiskovou situáciou.

Skreslené predstavy

Marek Martinovič, napriek mladému veku, je skúsený poľovník a funkciu poľovného hospodára sa snaží vykonávať zodpovedne. Veď inak sa to v prímestskom revíri ani nedá. On sám dúfa, že ľudia jedného dňa pochopia zmysel poľovníctva a prestanú robiť naprieky. „Neverili by ste, ako často sa stáva, že prídu k poľovníckemu posedu, porozlievajú tam parfum, a keď večer prídeme poľovať na diviakov, nemáme šancu. Nadávajú nám, že sa vyžívame v zabíjaní zvierat a podobne. Teraz je vážna situácia s diviakmi, a aj pre africký mor ošípaných nás veterinárna správa žiada o aktívny prístup k znižovaniu diviacej populácie, preto sme na rôznych miestach v revíri, v rámci zachovania bezpečnosti, vyvesili o tejto našej činnosti plagáty. Čo myslíte, ako dlho tam vydržali?“ prezrádza čosi viac o antipatii mnohých ľudí k poľovníkom.

„Kým sme neevidovali problém premnoženej zveri a nebol povolený celoročný lov vedzte, že hlavná sezóna trvá zhruba od septembra do konca roka. To sú štyri mesiace. Rok má dvanásť mesiacov, čiže tie zvyšné opravujeme poľovnícke zariadenia, prerezávame cestu do lesa, keďže k mŕtvemu diviakovi sa potrebujeme dostať autom. Nik z nás by ho predsa nevládal odniesť len tak na chrbte. Už dlhšie napríklad evidujeme zvláštne správanie sa niektorých občanov, ktorí schválne popoťahujú hrubé konáre na lesné cesty. Ale tie cesty neslúžia len poľovníkom. Predstavte si, že sa niekde na Devínskej Kobyle priťaží turistovi a bude potrebný jeho rýchly prevoz. Nuž, záchranné zložky by sa zapotili, kým by poodhadzovali konáre z lesných ciest. Zatiaľ to robíme trpezlivo my. No a okrem toho sa staráme o senníky, chodíme zbierať úhyny, vyrážame k nehodám, pri ktorých boli zvieratá usmrtené alebo zranené či už autom, psom atď.“ Ročne pritom smeruje minimálne k desiatim prípadom, keď srnča zomrie po tom, čo ho dohryzie pes.

Čo robiť, keď stretneme diviaka či líšku?

Ani o stretnutí s líškou nie je v našej mestskej časti núdza. V tomto prípade je to podľa slov znalca jednoduché: „Ona na vás nezaútočí, pokiaľ ju nedostanete do úzkych v tesnom, uzavretom prostredí a ešte aj v ňom by ste ju museli naháňať palicou. Môže v obrane uhryznúť, keď sa k nej na flexi vo dítku priblíži povedzme nebojácna čivava, ale zdravá líška nenapadne človeka.“

Poľovník nám ozrejmjuje, že besnota je preceňovaná a vďaka orálnej vakcinácii zveri v lesoch býva riziko stretu s infikovanou líškou iba minimálne. Prízvukuje, že v prípade líšky je nebezpečný skôr trus a sliny, pretože líška je prenášačom mnohých zoonóz, teda chorôb prenosných aj na človeka. Napríklad, veľmi nebezpečná je pásomnica líščia, najmä larválne štádium tohto parazita. Líšky podľa neho často vídať v oblastiach, kde babičky a rôzni jedinci radi prikrmujú mačky. „Potom im stačia teplárenské potrubia, kde je teplúčko a líška tam vrhne mladé aj spáva, má overené lokality s neustálym prísunom jedla, veď to je raj. Pre líšku sme my – poľovníci, jediný predátor a hrozba.“

Na záver má Martin Martinovič aj univerzálnu radu na bezpečné prechádzky lesom. „Jednoznačne vydávajte zvuk, aby zver o vás vedela skôr, ako vy o nej. A keď uvidíte niekde pásikavé prasiatko, nechodte k nemu a neľoťte si ho, pretože je zlatučké. Nepúšťajte k nemu ani psa, aby sa „pohrali“. Akonáhle prasiatko začne kvíkať, objaví sa jeho matka, pre ktorú ide o jasný signál nebezpečenstva a začne si to malé chrániť. Nuž a aj štyridsaťkilový diviak vám vie polámať kosti len taký fukot.“

Informácie nám poskytol: Mgr. Marek Martinovič z PS Devínska Kobyla.

Citát:

Jednoznačne vydávajte zvuk, aby zver o vás vedela skôr, ako vy o nej. A keď uvidíte niekde pásikavé prasiatko, nechodte k nemu a neľoťte si ho, pretože je zlatučké. Nepúšťajte k nemu ani psa, aby sa „pohrali“. Akonáhle prasiatko začne kvíkať, objaví sa jeho matka, pre ktorú ide o jasný signál nebezpečenstva a začne si to malé chrániť. Nuž a štyridsaťkilový diviak vám vie polámať kosti len taký fukot.“

Sviatok štedrosti na úrade

Deň dobrých skutkov

Pripadá na november a pomaly sa udomácňuje vo viacerých mestách, organizáciách na Slovensku. #GivingTuesday čiže sviatok štedrosti, dávania a dobrovoľníctva. Po celom svete sa v rámci neho oslavujú dobré skutky a šíri sa dobro.

Mestská časť Bratislava-Dúbravka nestála bokom. Pridáva sa už po tretí rok originálnym podujatím, ktoré prebieha na miestnom úrade, no zároveň vychádza z jeho brán a pomáha aj iným.

Na pár dní sa počas novembra veľká zasadačka miestneho úradu na Žatevnej zmenila na akúsi komunitnú burzu, predvianočný swap“, čiže akúsi výmenu a zbierku vecí, ktoré by mohli niekoho potešiť alebo mu ešte poslúžiť. Zamestnanci úradu prinášali čo-to z domácnosti, niečo na oblečenie, pre deti či potešenie.

Za realizáciou stojí vedúca oddelenia životného Mária Smiešková, ktorá okrem pomoci a radosti pre zamestnancov úradu a sociálne slabších, myslí aj na životné prostredie – kolobeh vecí, zrecyklovanie a použitia vecí znovu a znova...

„Hlavnou myšlienkou bola ďalšia cesta a život vyzbieraných vecí, oblečenia, domácich potrieb, hračiek či kníh,“ priblížila iniciátorka. „Veci putovali do charitatívnej neziskovej organizácie Depaul Slovensko, ktorá pomáha ľuďom bez domova a do dúbravského Centra rodiny.“

(lum)

Rady nielen dúbravským záhradkárom

V zime nezabúdajme ani na vtáctvo

Učíme sa rozumieť prírode, jej krásam, tešíme sa zo všetkých jej darov, snažíme sa rozumieť sami sebe a všetkému okolo nás. Nastáva zimný slnovrat, prichádza astronomická zima. Zima zavíta aj do

našich záhrad, spať by sme však nemali radí, ako pripraviť záhradku na zimu MILAN TRSTENSKÝ, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

Záhradkár v decembri: Keď je už zem premrznutá, rozhodíme po trávniku kompost, v hrúbke okolo 0,5 cm. Predtým však vyhrabeme z trávniku ihličie, lístie a suché konáriky. Prezeráme a opravujeme ploty. Ovocné stromy: Ak nie sú mrazy, začneme s prípravou vrúbľov na jaré preštiepovanie ovocných stromčekov. Zelenina: Kontrolujeme sklad uloženéj zeleniny a ovocia. Postupne a podľa potreby vyskladňujeme.

Dôležitým pomocníkom permakultúrneho spôsobu pestovania a ovocia a zeleniny je spevavé vtáčstvo. Nezabudnime ho predovšetkým v týždňoch so snehovou prikrývkou pravidelne prikrmovať, občas môžeme pripraviť aj miskú s vodou.

Čo vtáčikom áno a čo nie?

Áno - slnečnica (čierna i pásikavá), semená repky, konopné, ľanové semienka, proso, pšenica, mak, datle, orechy, hovädzí loj, jabĺčka

Nie - pečivo, chlieb, nič solené, pražené, údené, korenené

Vznik sídliska Dúbravka. Ako sme začínali žiť v našej mestskej časti

Detstvo na prašiakoch, v stavbách, školské časy s družbou z Kyjeva

Text: Zora Boháčová

Ako sa žilo v Dúbravke v čase výstavby sídliska? Dúbravčanka Zora Boháčová spomína na časy, keď sa korčuľovalo na stavebných jamách, keď hlavnými preliezkami boli prašiaky či rozostavané školské objekty, kde sa hrávalo „dole-dole“, na doby, keď miesto reštaurácie fungovala politická knižnica, na časy, keď električka končila pri „Božej muke“, keď cesta domov zo školy bola hľadaním bytového domu pomedzi rozostavané objekty... Zaspomínajte, alebo spoznajte a predstavte si, ako sa žilo, keď začala Dúbravka rásť. Jej obzretie sa za minulosťou sme rozdelili na dve časti. Nech sa páči, časť prvá...

Možno si aj vy, starší Dúbravčania, zaspomínate na miesta, ktoré sa zmenili, boli prestavané alebo zbúrané. Ja ich mám dosť živo pred očami, pretože som tu prežila krásne detstvo. Žijem tu dodnes a aj môj manžel z Tatier a syn sú tu veľmi spokojní. História sídliska Dúbravky siaha do roku 1965. Išlo o hromadnú bytovú výstavbu časti Záluhy a Podvornice spolu so základnou občianskou vybavenosťou, akou sú škôlky, školy, potraviny a služby obyvateľom.

Do Dúbravky sme sa nasťahovali začiatkom 70. rokov. Keďže výstavba tohto sídliska začala iba pred pár rok-

mi, prišli sme viac-menej na stavenisko. Náš dom však už stál. Byty na prízemí mali predzáhradky, čo sa až časom ukázalo ako zaujímavý nápad, ako dostať zeleň okolo domov.

Nám sa ušiel byt s garážou. Často sme však parkovali vonku, keďže cesty ku garážam ešte neboli dokončené, predzáhradky bez zelene vyzerali smutno.

Vtedy bola Dúbravka úplný koniec hlavného mesta, všade naokolo výstavba v plnom prúde. Chodili sem dva autobusové spoje, jeden cez Patrónku a druhý cez Kútiky. Spomínam si ešte na smiešne sa otáčajúcu električku pri Božej muke za "Skleníkom".

Časom pribudla pošta, ktorá, bohužiaľ, dnes v Dúbravke skôr straší. Na najbližšie potraviny Polianka sme videli z okna. Akonáhle bol malý rad pred vchodom, schmatli sme košík a bežali na nákup. Teraz už tento výhľad zaclonili vysoké stromy. Pred potravinami stál malý stánok PNS, kde predávali časopisy, noviny, známky a aj cigarety. Vychýrený bratislavský Večerník a cigarety značky Dalila alebo BT-ečky si staršia generácia určite pamätá. V sobotu tu býval aj malý trh s ovocím a zeleninou, ktorú predávali babky zo Záhoria, potraviny boli otvorené len do 13.00 a v nedeľu bolo všetko zatvorené.

Cesta zo školy? Hľadanie domu

Bílíčka ešte nestála a najbližšia základná škola bola od nášho domu vzdialená zhruba dva kilometre. Nastal čas ísť do školy. Otec s nami autom preklúčoval nejaké cesty a vysadil nás pred školou na Batkovej ulici. Než sme sa stihli niečo opýtať, bol preč.

So sestrou sme nemali páru, z ktorej svetovej strany sme prišli. Po škole sme sa vydali hľadať náš dom. Preskakovali sme kaluže blata, obchádzali miešačky a tatrovky. Cementové jamy sme prechádzali po drevených latách, ktoré skúšali udržať našu rovnováhu. Dom sme našli po hodine cesty. To sme si mysleli, že najhoršie máme za sebou.

Upratovali sme si detskú izbu, no a keď sme si začali písať domáce úlohy, nastala tma. Išlo o výpadok prúdu elektriny na celom sídlisku. Stáli sme od strachu pri okne a pozerali, kedy uvidíme náš poľský fiat s rodičmi. Na druhý deň sme nakúpili do zásoby nejaké sviečky, pre podobný prípad. O mobilných telefónoch v tých časoch ešte nikto nič nevedel a na pevnú telefónnu linku sme čakali v poradi.

Po čase umiestnili blízko nášho domu oranžovú telefónnu búdku. Bol tam aj telefónny zoznam čísel v abecednom poradí, priviazaný reťazou o telefón. Búdku fungovala na 1,- Kčs za hovor v meste. Občas sa stalo, že sídliskoví vandali búdku rozbili. Horšie bolo, keď vytrhli telefónne slúchadlo aj so šnúrami z aparátu.

Dole, dole, dole...

Bývali sme na 2. poschodí, v trojizbovom byte s výhľadom na rozostavanú stavbu. Išlo o detskú škôlku, ktorá sa stala naším miestom na naháňačky a skrývačky. Chodili sme tam i napriek zákazu rodičov, bola to taká naša tajná hra. Viac sme sa schovávali pred rodičmi, susedmi a stavbármi ako sami pred sebou. Keď zaznel výkrik "k zemi", vedeli sme, že je mama v okne, alebo sused parkuje auto. Skoro ako z filmu 007. Do tej škôlky potom chodili moje krstné deti. Chalani sa tu zas hrávali na vojakov s pokrikmi "dole, dole, dole..."

Radi sme posedávali aj na prašiakoch. Boli to také železné konštrukcie na prášenie kobercov. Hore jedna veľká tyč a dole vodorovné rebriny. Pre nás to bolo miesto, kde sme sa stretávali, spoznávali sídliskové kamarátky a nových susedov, Bolo to také naše info-centrum sídliska, kde sme sa dozvedali novinky o tom, čo pribudlo na sídlisku, kde je dobrá zmrzka, alebo nová pekáreň.

Kubánske pomaranče aj električka

Ako sídliskové deti sme sa v zime chodili korčuľovať na zamrznutú vodu v jamách pri stavbách, opäť i napriek prísnemu zákazu rodičov. Robili sme tam rôzne piruety a napodobňovali Nepelu. Keď nás raz bolo viac, ľad sa pod nami preboril. Premrznutí sme utekali domov. Horšie bolo, keď z nás veci začali odpadávať. My sme sa totiž preborili do vody, v ktorej bolo aj hasené vápno. To nám rozožralo aj korčule, a tak sme tento zákaz viac neporušili. Výťah v našom dome nebol, takže po tom chodení po schodoch sme mali možnosť spoznať svojich susedov. Vlastne sme sa dozvedali aj zaujímavé informácie. Napríklad, že budú uhoľné prázdniny, že v zelovoci dostali okrem kubánskych pomarančov aj ananás, a že električkovú trať potiahnu bližšie k našim domom. Hurá. Veď sme sa na tie zastávky nejaké tie kilometre našliapali. Mimochodom, zelovoc bol kedysi na mieste, kde je teraz reštaurácia Daniel's.

Ako školáčky sme sa občas aj vymkli. Kľúče od bytu sme nosili na šnúrkach okolo krku tak niet divu, že sme ich občas stratili. Mobily ešte neexistovali, preto sme čakali na prvého člena rodiny, kým dorazí domov. Samozrejme, kde inde, ako u susedov.

Opäť sme boli so sestrou samé doma. Chceli sme si napustiť vaňu, no z batérie začala striekať voda a my sme nevedeli, čo s tým. Vybehli sme na chodbu a zvonili po susedoch. Nesklamal nás náš ochotný sused, ktorý býval nad nami, a vodu zastavil. Tu sa začalo krásne susedské priateľstvo, ktoré trvá dodnes.

Susedia si konečne začali predzáhradky upravovať, a tak Dúbravka postupne zelenela. Časom vysadili aj stromy, no išlo skôr o nejaké konáre s piatimi listami. To sú ale teraz tie krásne stromy medzi domami, ktoré nám môže závidieť celá Bratislava.

Družba, stromček, sandále

Postupne sa stavby dokončievali, električkovú a autobusovú trať predĺžili bližšie k našim domom. Prvý Dom služieb na Záluhách postavili v roku 1974. Pomaly sa začala stavať aj Základná škola a Gymnázium Bilíkova.

Základnú školu Batkovu sme potom zmenili na Základnú školu Húščavovú, terajšia Beňovského, ktorá bola zameraná na cudzie jazyky. Bola to výborná škola s profesionálnym pedagogickým zborom a ja žijem z jej základov dodnes.

Neskôr ju premenovali na školu Československého-sovietskeho priateľstva. V tom čase bolo populárne nadväzovať družby s krajinami na východe. Naša škola mala družbu so školou v Kyjeve, a tak

sme mali možnosť Kyjev navštíviť. Kyjevčania potom prišli k nám, spali v školskej telocvični a zaslúžili sa o založenie Parku Družby pred školou.

Pamätám si tú udalosť dodnes. Mala som krásne biele podkolenky, ktoré mi mama kúpila na túto príležitosť. Park Družby prišiel otvárať nejaký vysokopostavený súdruh. Symbolicky zasadil do vopred vykopanej jamy stromček, ktorý som držala. Pri hádzaní hliny do jamy niečo pristálo aj na mojich nových sandáloch. Myslím, že som potom aj plakala. Vždy, keď idem cez tento park, spomeniem si na túto príhodu.

Po čase sme už mali aj viac kamarátok. Či už z ulice, na ktorej sme bývali, alebo spolužiačky. Zo školy po obedoch sme väčšinou chodievali na autobus spolu. Pamätám si, že sme sa občas zastavili na zmrzlinu v umelohmotnom štvorcovom obale v strede s horkou čokoládou. Mali ju v "lahôdkach pod terasou" v tom Dome služieb, ktorý tam stojí dodnes.

Foto: archív RTVS,

Dúbravské múzeum, TASR

Aké boli stridžie dni, Mikuláš a Vianoce v Dúbravke?

Od Lucie do Vianoc každá noc má svoju moc

Text: Lucia Palšová

Zvyky zimnej etapy výročného cyklu sa začínali na Katarínu, čiže 25. novembra, viazali sa aj k dňom Ondreja, Barbory, Mikuláša a Lucie. Vtedy bola predpokladaná zvýšená aktivita nepriaznivých síl – stríg i démonov, a preto sa tieto dni označovali ako stridžie. Ľudia verili, že strigy sa pokúšajú vniknúť hlavne do stajní, aby odobrali kravám mlieko. Strigy sa vedeli premeniť aj na zviera – mačku, myš alebo hada a vniknúť do stajne. Ľudia preto okiadzali dobytok a na dvere robili kríž. Používali sa aj rôzne ochranné prostriedky – cesnak, bahniatka, svätená voda a pod. Podľa ľudových predstáv mohli strigy škodiť aj iným spôsobom. Stačilo, ak sa im v niektorý z uvedených dní podarilo získať ľubovoľný predmet z gazdovstva, ktorému chceli uškodiť. Mohla to byť hoc len trieska alebo slama.

Aj v starej Dúbravke bol prvým zo série dní, keď sa mohli robiť nejaké čary, deň Kataríny. Ľudia jedli cesnak a robili ním kríže na dverách, aby boli chránení pred strigami. S Katarínou súvisela aj povera, ktorá miestami pretrvala až do prvej polovice nášho storočia, a síce, že v dome, ktorého prvým návštevníkom je žena, sa bude po celý rok rozbíjať riad. Malí chlapci chodievali na svitaní po domoch a hovorili: „Katreňa, Katreny, aby sa vám hrnky nebili a kury dobre niesli.“

Gazdiné odmenili vinšovníkov drobným peniazom. Na Katarínu sa nepriadlo ani nešilo, pretože by sa ženám v lete pri poľných prácach zbierali prsty.

Dávnu tradíciu v mestskom i dedinskom prostredí mali Katarínske zábavy. Organizovali sa aj v Dúbravke, a kto mal rád zábavu a veselú spoločnosť, využil túto príležitosť, keďže štyri týždne pred Vianocami sa začínal advent, počas ktorého boli prísne zakázané zábavy a dokonca aj svadby.

Na Ondreja v maskách

Ďalším zo série stridžích dní bol deň Ondreja, čiže 30. november. Podľa pranostík sneh, ktorý napadol na Ondreja, dlho leží a len na Gregora do potoka beží. Aké počasie bolo na Ondreja, také malo byť celú zimu. „Ak na Ondreja hrmí, bude málo orechov“.

Deň Ondreja bol aj v Dúbravke považovaný za magický. Ak chceli mať ľudia dobrú úrodu ovocia triasli sa ploty na záhradách. Dúbravskí mládenci chodili na Ondreja preoblečení v maskách zvierat, žobrákov, cigánov po dedine a žartovnými pantomímami zabávali divákov. Deň Ondreja bol tiež bohatý na veštby o vydaji alebo ženbe. V tento deň dievčatá robili rôzne magické praktiky s cieľom privolať lásku alebo dozvedieť sa, kto bude ten vyvolený. K bežným čarom patrilo aj varenie halušiek s lístočkami mládeneckých mien. Deň Barbory patrilo rovnako k stridžím dňom a ranné návštevy žien boli v tento deň nežiadúce. Konali sa však malé obchôdzky Barboriek podobne ako na Luciu. Jedna mala metlu, druhá husie pero a vymetali kúty od negatívnych síl. Oblečené boli v bielych plachtách.

Mikuláš v Dúbravke

Mikuláš, ktorý pôsobil v 4. storočí ako biskup v Mire, v malej Ázii, si nevšednou obetavosťou a zmyslom pre spravodlivosť získal obľubu v najstarších vrstvách obyvateľstva Byzantskej ríše. V ďalších storočiach sa jeho postava stala vďačným námetom početných legiend v Európe. V období feudalizmu bol Mikuláš patrónom rybárov, pltníkov, lodníkov, zlatníkov dospelých dievčat a žiakov. V mestách sa konali mikulášske sprievody a na dedinách obchôdzky Mikulášov.

V 19. storočí sa aj v Dúbravke organizovali obchôdzky čerta, Mikuláša a anjela. Čert nosil obvykle kožuch obráteného naruby, anjeli v mnohom pripomínali postavy Barbory alebo Lucie, kým Mikuláša v dlhom kožuchu s fúzmi a bradou bolo ťažko spoznať. V Dúbravke mládenci chodili po domoch a Mikuláš rozdával sladké maličkosti najmä deťom. Mikuláš s čertom často predvádzali ľudové divadlo s nacvičenými textami a improvizované žarty. Často chodili k dievčatám a tie museli odriekať verše: „Mikulášku môj milý, daj mi muža v tej chvíli, aký bude, taký bude, len nech navždy môj bude.“ Alebo: „Mikulášku bratku, vezmi si ty Katku, čo ti bude varievati šošovičku sladkú!

Na Luciu – veštenie aj obchôdzky

Deň Lucie 13. december bol pred zavedením gregoriánskeho kalendára v roku 1582 považovaný za najkratší deň roka. Preto sa k nemu viazali magické úkony, ktorými ľudia chceli ochrániť seba aj príbytok pred negatívnymi silami a démonmi. Deň Lucie bol považovaný za najvýznamnejší zo stridžích dní. Lucia pochádzala zo Syrakúz a zomrela ako martýrka okolo roku 300. Podľa legendy Lucii už ako kresťanke vnútili pohanského ženicha, ktorého očarili jej krásne oči. Situáciu vyriešila tým, že si ich vylúpila a na miske podala svojmu obdivovateľovi. Panna Mária ju za to odmenila ešte krajšími očami.

V ľudovej tradícii bola považovaná za najväčšiu bosorku, a preto v predvečer Lucie na celom území Slovenska dospeli i deti jedli cesnak, ktorý ich mal chrániť pred zlými duchmi. Cesnakom a trojkráľovou kriedou, niekedy aj svätenou soľou, robili kríže na dverách i stajniach. Ženu, ktorá ráno vošla na Luciu do domu, považovali za strigu.

V Dúbravke deň Lucie ľudia využívali na významné veštby. Pre každého člena rodiny sa upiekol bochníček, do ktorého zapichli pierko. Čie pierko v peci zhorelo, ten mal do roka zomrieť. Inokedy dali do vody čerešňovú vetvičku, pričom koho vetvička sa do Vianoc rozvila, ten sa mal dožiť ďalších Vianoc. Známe boli aj obchôdzky Luciek. Ženy chodili v bielej plachte a na hlave mali bielu šatku. Tvár si zaprášili múkou. Jedna niesla vedro s vápnom a štetku, druhá zas husie krídlo na zametanie pavučín. Keď vošli do príbytku, nič nehovorili a symbolicky vymetali alebo bielili kúty.

Kračún, Badniak, Dohviezdny večer

K najbohatším a najzaujímavejším zvykom zimného zvykoslovia patria bezpochyby Vianoce. Svoje korene majú v starých obradoch solárneho kultu. Slnovrat v spojení s novoročím bol z hľadiska duchovnej kultúry najvýznamnejším obdobím celého roka. Bol spojený s bohatými zvykmi a obradmi. Predovšetkým všetko v domácnosti muselo byť na sviatky čisté a na svojom mieste. Ženy museli posledný týždeň pred Vianocami vrátiť požičané veci, všetko opraviť a vyčistiť. Praslicu s vretenami museli vyniesť na povalu, pretože žena, ktorá pozerala na praslicu, mohla trpieť pichaním v boku alebo iným neduhom. Mali magický zákaz do Troch kráľov priasť, tkať, šiť, čo im zabezpečovalo odpočinok po celoročnej práci. Štedrý deň má u nás viacero pomenovaní – Kračún, Badniak, Dohviezdny večer. Na Štedrý deň ráno ženy miesili cesto na obradné pečivo.

Podľa tradície malo byť obradné pečivo do východu slnka z pece vonku. Pečivo aj všetky úkony s ním spojené mali magickú moc. Ak gazdiná rukami od cesta potrela dieťa, alebo aj zviera, tak neboli choré. Pečivo malo vo vianočných obradoch mimoriadne veľký význam. Najstaršou formou pečiva boli placky z nekysnutého cesta.

Neskôr sa na pečenie chleba používal domáci kvások a od poslednej tretiny minulého storočia aj kvasnice. Pôvod najrozšírenejšieho štedrovečerného jedla - opekancov, možno hľadať v posúchoch, ktoré ak sa nezjedli teplé, museli sa rozlámať a namočiť. Na Slovensku sa piekli „roháče“ imitujúce rožný dobytok, ale i koláče s figúrkami zvierat. Z bieleho kysnutého cesta sa piekli „kačice“ pre koledníkov, podobné dnešným malým vianočkám. Optimálny jedálny lístok mal byť zostavený tak, aby sa na štedrovečerný stôl dostali všetky plodiny, ktoré sa na gazdovstve pestovali. Popri pečených a varených cestovinách sa varil hrach, šošovica, kapustnica s hríbmi, polievka zo sušenej alebo čerstvej repy, koreňovej zeleniny, hruškový alebo slivkový prívarok či kaša z prosa.

Mäsité jedlá sa mohli jesť až po polnoci. Príbytky boli zdobené ihličnatými vetvičkami a slamenými vencami. Vianočný stromček je pomerne mladým kultúrnym javom. Jeho tradícia siaha do polovice minulého storočia a týka sa mestského prostredia. Z módnjej novinky, ktorá sa šírila z nemeckých oblastí do okolitých krajín, sa stal za krátky čas neodmysliteľný symbol Vianoc. Jedličky najskôr vešali na strop, nad stôl a až neskôr boli osadené do podstavca. Večera sa začínala tak, že po vypití hriatej pálenky gazda namočil prst do medu a urobil každému členovi krížik na čelo.

V Dúbravke napríklad gazdiná nesmela vstávať od stola, ani nič rozbiť. Všetky úkony spojené so Štedrým večerom boli považované za magické, a to sa vzťahovalo aj na nasledujúce dva dni – 1. a 2.

Sviatok vianočný. V tieto dni sa robili obchôdzky a koledníci želali gazdom a ich rodinám zdravie, šťastie a prosperitu.

Vianoce sú jedným z najkrajších sviatkov roka a bohaté zvyky i tradície našich predkov nám ukazujú ich duchovnú krásu, ktorú, žiaľ, v našom predvianočnom zhone veľakrát ani nevnímame.

Spisovateľka uviedla novú knižku

Krst škriekajúcich pávov

Vseptembri si prevzala ocenenie ako osobnosť kultúry v Dúbravke za oblasť literatúry, posledný októbrový víkend krstila novú knižku. Do života ju v kruhu rodiny a priateľov v priestoroch svojej domácej knižnice uviedla spisovateľka Katarína Petkaničová.

Krstným otcom knižky dúbravskej literátky s názvom „...a pávy ďalej škriekajú" sa stal starosta Martin Zaťovič. „Verím, že si nájde čitateľov nielen v Dúbravke," zaželel novému dielu.

Ide o zbierku starších i novších príbehov a poviedok na rozhraní skutočného aj tajomného, pravdivého i snového, v ktorej Katarína Petkaničová síce naznačuje otázky, no odpovede si čitateľ musí nájsť sám. Hoci autorka s manželom diplomatom precestovala pol sveta, jej príbehy sú veľmi často inšpirované jej rodnou dedinkou Dúbravkou. S láskou o nej hovorí, že je to tá najkrajšia časť Bratislavy.

Na krste sa zúčastnila aj mama pani Kataríny, pani Katka Jakubčíková. Dúbravčania ju poznajú najmä vďaka poznatkom z histórie mestskej časti, ktoré s láskou a príbehmi odovzdáva. Starosta jej spolu s manželkou Zdenkou zaželel veľa zdravia k 95. narodeninám.

Spisovateľka Katarína Petkaničová sa narodila i žije v Dúbravke. Aj keď sa ona sama nepovažuje za spisovateľku, keďže písanie ju neživí, tomuto koníčku sa upísala už dávno a stal sa súčasťou jej života. Autorka dlhé roky veľmi aktívne externe spolupracovala s rôznymi časopismi a denníkmi, kde publikovala svoje poviedky, príbehy, fejtóny i cestopisné reportáže. Vyšlo jej niekoľko kníh s kulinárskou tematikou, kniha fejtónov Granátovník na ľade, dve knihy vtipov, pre väčšie deti knihy Hody s upírom a sci-fi príbeh Africkí draci.

Do prostredia Dúbravky sú zasadené aj jej tri knihy Rozprávok z Dúbravky – O škriatkovi Dubáčikovi, Čarovné dobroty a Rozprávky o babke, dedkovi a dračiskovi. Niekoľko posledných rokov sa venuje tvorbe pre deti, no skúsenosti má tiež s knihami kuchárskych receptov či vtipov. Prednedávnom jej vyšla knižka rozprávania o dúbravskej miestnej histórii Mamkina Dúbravka.

(luna, lum)

Foto: Ľubo Navrátil

S ekosviečkami máte istotu, že pred vami nehorí ropný produkt

Jednej várke venuje aj 24 hodín

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Inšpirovala ju brigáda v bezobalovom obchode, veľa premýšľala o životnom prostredí a o tom, ako podnikat v súlade s prírodou. Dnes má mladá Dúbravčanka vlastnú firmu SO.SLOW na výrobu ekosviečok. KRISTÍNA MIKULAJOVÁ hovorí o tom, ako prebieha výmena, čiže opätovné používanie nádob na sviečky, ale aj výroba sviečok zo sójového vosku s originálnou vôňou.

Výroba sviečok, vlastná firma, ako ste sa k tomu dostali? Aké to bolo pre mladú ženu začať podnikat?

Už počas štúdia na gymnáziu som sa veľa pozerala okolo seba a premýšľala, kde by mohlo byť moje miesto v budúcnosti. Vždy som bola aktívna a aj počas školy som mala množstvo brigád. Vďaka nim som mala možnosť nahliadnuť, ako fungujú viaceré podniky. Jednou z brigád bola práca v bezobalovom obchode, kde som dospela asi k najväčšiemu uvedomeniu, najmä čo sa týka planéty a životného prostredia. Nikdy som nesesedela a nečakala, čo mi život prinesie. V období pandémie som mala veľa času a priestoru na premýšľanie. A tak som sa rozhodla zrealizovať nápad, ktorý som dlhšie nosila v hlave - založiť si vlastnú firmu na výrobu eko sviečok a iných produktov, ktoré zákazníkom dokážu ponúknuť rovnaké alebo i väčšie potešenie a efekt, bez toho, aby ako jednotliviec zaťažoval planétu alebo ubližoval vlastnému zdraviu.

Sviečky vyrábate v Dúbravke, ako vyzerá taká výroba?

Áno, naša výroba sídli v Dúbravke. Sme veľmi malá výroba, no robíme tu vlastne všetky úkony, čo sa sviečok týkajú - od ich výroby, až po balenie a následné odosielanie balíkov s objednanými sviečkami na našom e-shope. Taktiež tu ponúkame pre zákazníkov z okolia možnosť vyzdvihnutia a platby sviečok priamo vo výrobe.

Kde možno nájsť vašu výrobu, obchod?

Sídlime v Dúbravke na ulici Na vrátkach 15. Stály kamenný obchod zatiaľ nemáme. Sezónne však máme predajňu v Auparku a od 1. decembra sme tiež súčasťou vianočnej Starej tržnice v centre Bratislavy, kde si môžete prísť osobne obozreť a vyskúšať všetky naše produkty.

V čom sú vaše sviečky iné než bežné sviečky z vosku? A z čoho robíte knôty?

Bežne dostupné sviečky majú prioritu v cene – priniesť zákazníkovi hlavne niečo lacné a možno aj pekné. Proste niečo, čo ho na pulte zaujme, zoberie to do ruky, nechá tam peniaze a hotovo. Moja myšlienka je nerobiť veci lacné, nekvalitné a škodlivé. Preto nepoužívam parafín, ale prírodný sójový vosk, preto nepoužívam umelé knôty, ale knôty z dreva. So sviečkami SO.SLOW máte istotu, že pred vami nehorí ropný produkt.

Z čoho sviečky vyrábate, prezradíte postup?

Najdôležitejšie je, že do našich sviečok nepridávame akékoľvek aditíva – či už na úpravu farby vosku alebo jeho vlastností. Používame iba najkvalitnejšie suroviny z overených zdrojov. Postup výroby je pri každej sviečke trochu iný, aj preto je výroba veľmi náročná vo viacerých smeroch. Aby ste si vedeli zhruba predstaviť, výroba jednej várky nám zaberie asi 24 hodín. Výroba pocktively, ručne robenej sviečky nie je ani zďaleka jednoduchá. Kľúč spočíva v optimálnom zložení vosku, výbere vhodnej vône, ktorá „spolupracuje“ s daným voskom a v neposlednom rade treba spomenúť výber knôtu.

Spomínali ste životné prostredie, preto aj názov vašej firmy So.slow?

Názov „SO.SLOW“ odzrkadľuje práve naše praktiky, ktoré sa týkajú životného prostredia. Sama som do tohto vstupovala s myšlienkou ponúkať niečo viac ako len bežne dostupný produkt. Naše produkty spĺňajú vysoké požiadavky na používanie organických materiálov. Vosk, vône, knôty a tiež balenie. Všetky zložky sú v súlade s požiadavkami na trvalo udržateľný rozvoj. Využívame materiály, ktoré nemajú nepriaznivý vplyv na planétu a neohrozujú zdravie ich používateľov.

Vaše vegan sójové sviečky majú svoje vône – medovka, orient, fialka, ruža a podobne. Podľa čoho vyberáte vôňu a v akej podobe, formu ju spracováate a pridávate k sviečke?

Vône sú mimoriadne široká a zložitá téma. Zdrojom mojich vôní je francúzske mesto Grasse, ktoré je pre celý parfumérsky priemysel akousi svetovou Mekkou. Tu sídlia najvýznamnejšie firmy poskytujúce vône všetkým komerčným značkám vôní z celého sveta. Výber vôní je náročný proces, ktorý sa realizuje zväčša sezónne. Vône vyberáme priamo v Grasse a je pre mňa čťou, že môžem spolupracovať s viacerými významnými menami, čo sa vôní ako takých týka.

Aké vône ľudia preferujú, alebo akou vôňou podľa vás pri darčeku nič nepokazíme?

Medzi najpredávanejšie sviečky patrí v rámci zimného obdobia jednoznačne ZIMNÁ POHODA 010. Celoročne veľmi univerzálne pôsobí napríklad MEDOVKA 002 v jemne bylinkových tónoch. Taktiež, ako hovoria naši zákazníci, nič nepokazíte ani vôňou PIVOINE 011. Je veľmi jemná, málo sladká, no napriek tomu kvetová.

Robíte aj sviečky bez vône?

Na tejto možnosti pracujeme. Hľadáme však spôsob, ako aj takúto povedzme jednoduchú sviečku ozvláštniť, takže radím, nechajte sa prekvapiť.

Spomínali ste „večnú sviečku“, vracanie a výmenu pohárikov na sviečky. Ako to funguje?

Ako som už vyššie spomínala, snažíme sa vytvoriť okolo seba čo najmenej odpadu. Práve preto beží aj recyklačný program, do ktorého sa zapojili viaceré kamenné predajne, kde sa dajú sviečky nielen zakúpiť, ale aj vrátiť poháre z vypálených sviečok.

Ako to funguje?

Prineste pohár do ktorejkoľvek predajne, ktorá ponúka naše sviečky a zapojila sa do tohto programu. Tam dostanete okamžitú zľavu 50 centov za každý nepoškodený prinesený pohár. Druhá možnosť je nazbierať aspoň 4 poháre, starostlivo ich zabaliť a poslať na našu adresu. My následne vo vašom účte pripočítame body za zaslané poháre a za každý 10ty pohár máte u nás sviečku podľa vášho výberu zdarma. Prípadne je možnosť odovzdať poháre pri osobnom odbere odovzdať poháre (funguje to rovnako ako pri zaslaní pohárov). Celkovo sa snažím uvažovať ekologicky a každý môj krok a nápad sa snažím obrátiť trikrát v ruke a pri každom hľadať, čo sa tam dá urobiť ešte viac eko...

Sviečky v bytoch sú aj častým zdrojom požiarov? Sú vaše sviečky bezpečnejšie? Prípadne máte tip na bezpečnejšie používanie?

Na našej stránke v sekcii starostlivosť o sviečku nájdete všetky potrebné informácie, ako čo najbezpečnejšie a zároveň najlepšie používať sviečku. K základom patrí napríklad - predísť prasknutiu skla, nepáľte preto sviečku dlhšie ako tri hodiny, nikdy nepáľte posledné dva centimetre vosku a nedovoľte knôtu dotýkať sa skla. Neprenášajte horiacu sviečku. Vždy ju položte na nehorľavú podložku, ďaleko od horľavých vecí, mimo dosahu detí a domácich zvierat. Dbajte na dostatočný priestor medzi

dvoma zapálenými sviečkami - aspoň 10 centimetrov. Nikdy nenechávajte horiacu sviečku samu a hoci dobre vonia, nekonzumujte ju...(úsmev).

Foto: archív SO.Slow

Výstava po druhej svetovej vojne bude pred domom kultúry

Silné príbehy prídu k nám

Text: Lucia Marcinátová

Štyri veže s 15 príbehmi. Autorom portrétov je fotograf Tomáš Halász a grafiky s názvom Bojovník proti fašizmu Matúš Maťátko. Výstava s názvom Po druhej svetovej vojne priblíži ľudí, ktorí prežili druhú svetovú vojnu a holokaust. Stáť bude od 19. decembra do 17. januára 2022 v priestore pred Domom kultúry Dúbravka.

So sestrou prežila koncentračný tábor Osvienčim-Brezinka a aj pochod smrti. „Museli sme v ňom kráčať tri dni a toho, kto nevládal, zastrelili,“ pre Pamäť národa spomínala Marta Szilárdová z Levíc. Mesta, ktoré bolo v roku 1938 pripojené k Maďarsku. Domov sa po pochode smrti dostali so sestrou cez zbombardované Drážďany.

Ako pätnásťročného ho deportovali do pracovného tábora. Keď mal dvadsať, začal bojovať s partizánmi v Slovenskom národnom povstaní. Otto Šimko, právnik a novinár, dostal v roku 2017 Cenu pamäti národa.

Keď bol dieťa, prežil nacistické tábory v Sereďi a Bergen-Belsene. Trpel silnou podvýživou a dyzentériou, v dospelosti pracoval aj ako turistický sprievodca, zahraničných turistov sprevádzal Pamätníkom Chatama Sofera. Juraj Kohlmann zomrel vo februári vo veku 82 rokov.

To sú tri z pätnástich silných autentických príbehov ľudí, ktoré približujú hrôzy druhej svetovej vojny. Aby nezanikli a nezabudlo sa, vznikla výstava s názvom Po druhej svetovej vojne, ktorá je projektom občianskeho združenia Post Bellum SK. Jej cieľom je dokumentovať a prinášať ľudské príbehy do rôznych miest Slovenska, rôznym generáciám, divákovi.

Pri Dome kultúry Dúbravka sa budú dať „prežiť“ do 17. januára budúceho roka.

Hľadajú sa pamätníci

- Post Bellum vyhľadáva a dokumentuje spomienky pamätníkov na totalitné režimy 20. storočia. Ak máte tip na pamätníka alebo pamätníčku, ktorých príbehy by sme mali spracovať? Napíšte nám na pamatnici@postbellum.sk

Centrum rodiny

www.centrumrodiny.sk

Kontakt: Bazovského 6, www.centrumrodiny.sk

info@centrumrodiny.sk | 0944 834 313

DECEMBER 2021

2. december

18.00 - prednáška s diskusiou na tému – Súcit, zodpovednosť, autorita, poslušnosť - lektorky Mária Tiňová a Martina Vagačová.

7. december

10.00 - prednáška - Ako si poradiť s nástrahami sociálnych sietí - lektorka z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie

14. december

10.00 – Masáže detí – vedie psychologička Miška

1. – 24. december

Adventná zbierka dobrých skutkov malých aj veľkých - bližšie info na fb Centrum rodiny Dúbravka alebo na komunita@centrumrodiny.sk

každý pondelok, stredu a piatok

14.00 – 16.00 - deti a mládež od 6 do 16 rokov klubové aktivity - kreatívne tvorenie, spoločenské hry, športovanie, domáce úlohy...

každý utorok 9.30 – 11. 30

rodičia na rodičovskej

dovolenke - zaujímavé

prednášky v herničke

každú stredu – 15.00 – 17.00

klubové dni - mladí aj starší

s hendikepom – tvorenie, spoločenské hry, rozhovory, komunita

každý piatok – 10.00 – 12. 00

tvorivé dopoludnia pre každého - výroba sviečok, mydielok, pletenie, maľovanie, vyšívanie, šitie, zamerané aj na vianočnú tematiku.

Tipy z dúbravskej knižnice

To práve čítanie do vianočnej nálady

Síce na nás stromčeky, ozdoby a darčeky číhajú z každej strany, nie vždy sa s tým zhoduje emócia našich dní. Množstvo zhonu, nákupov a príprav nás ľahko môže obrať o vianočnú náladu. Preto sme vám v Miestnej knižnici Dúbravka vybrali čítanie, ktoré prinesie trochu pokoja do duše - možno aj s vôňou napečených medovníkov a škorice.

VIANOČNÁ KOLEDA – Charles Dickens

Iste ste videli nejedno spracovanie kultového rozprávania o bohatom Ebenezerovi Scroogeovi, ktorého duch jeho dávneho obchodného partnera vezme na magický výlet minulosťou i budúcnosťou a prijme ho tak prehodnotiť svoj doterajší život. Nadčasový príbeh o zatrpknutom starom lakomcovi stojí za prečítanie a kto vie, možno nám pomôže pripomenúť si skutočné hodnoty prichádzajúcich sviatkov.

ZASNEŽENÝ NOTTING HILL – Jules Wake

Že je to prisladké čítanie? Kedy, keď nie cez vianočné sviatky? Náhodné stretnutie v londýnskom metre privedie Viole do cesty muža, ktorý musí byť konečne ten pravý. Veci sa však začnú komplikovať a hlavná hrdinka je vovedená do nejednej prekérnej situácie, kde je skúšaný nie len jej rozum, ale aj cit. Môžeme tušiť, že príbeh dopadne šťastne, no peripetie romantickej vianočnej lásky nám knihu udržia v rukách až do neskorých večerov.

POIROTOVE VIANOCE – Agatha Christie

Červená (knižnica), zelená (knižnica). Typické farby Vianoc, dva kluby čitateľov. Prikláňate sa viac k detektívnym žánrom? Kto by nepoznal trochu vtipného francúzskeho detektíva, n'est-ce pas? Čaká ho vyšetovanie vraždy nenávideného starého patriarchu práve na Štedrý večer a situáciu nezľahčuje fakt, že takmer každý prítomný tyran Simeona Leeho nenávidel. Motívov je viac než dosť, no Hercule Poirot si, ako vždy, poradí.

Veronika Frtúsová

Cez sviatky si pohľadme aj dušu

Sviatky radosti, pokoja a rodinnej pohody nám aj dnes, ešte stále v pandemickom období ponúkajú silný odkaz. Často zaužívané frázy v tomto vianočnom čase ako „šťastné a veselé“, či pri lúčení s návštevou „budte zdraví, opatrujte sa“, naberajú hodnotový význam, ktorý sme často v minulosti prepočuli, či si ho neuvedomovali. S blížiacim sa Novým rokom si dávame otázku: „Čo nás čaká, aký bude, ako zvládnem to alebo ono?“

Všetky tieto otázky v nás evokujú pocit neistoty, strachu a zmien. Posledné obdobie sme zažili turbulencie, či už vo forme obmedzení, reštrikcií, vzťahov, zdraví, finančnej oblasti a podobne. Aktuálne obdobie vrátane zdobenia stromčeka a príprave voňavej kapustnice je časom urobiť si sviatočnú prestávku pre našu dušu.

Ak sa cítime v poslednom čase preťaženi, budme k sebe láskavejší a pozornejší. Prijatím realistických očakávaní od seba, ale i od iných zmiernime stres. Často pociťujeme v sebe napätie, pretože chceme stoj, čo stoj vytvoriť dokonalé Vianoce, dokonalú idylku. Nie nadarmo sa hovorí, že zlatá stredná cesta je tá najlepšia.

Venujme sa blízky, ak s nimi nemôžeme stráviť Vianoce, nezúfajme a neklesajme na duchu. Pandémia nebude trvať večne. Vytvorme si okolo seba vlastnú seaprotektívnu bublinu. Utrácajme len toľko, koľko si môžeme dovoliť a pamätajme, že zážitky s najbližšími sú tými najkrajšími darčekom vo forme spomienok aj po rokoch.

Čím väčšiemu množstvu stresorov sa vyhneme, tým viac si počas sviatkov oddýchneme. Zrelaxovať nám pomôže dobrá kniha, film, prechádzka, relaxácia, cvičenie, obmedzenie prísunu správ z televízie, či sociálnych sietí, ktoré by mohli narušiť náš vnútorný pokoj. Doprajme si aj kvalitný spánok a zbytočne to neprežeňme s alkoholom.

Ak nás sužujú problémy, pociťujeme tiaž, úprimný rozhovor s partnerom/kou, známymi, či odborníkom nám môže pomôcť pri fokusovaní sa na konkrétne riešenie. Psychológ Ivan Štúr tvrdí, že záleží na všetkom, na každej maličkosti. „Záleží na tom, ako ráno pozdravíme suseda, ako si starostlivo prichystáme veci do práce alebo či napriek nedobrej nálade oceníme snahu dieťaťa byť lepším.“ Urobme si preto tieto sviatočné dni naozaj pokojné a pekné, starostlivo sa venujme našej citovej kondícii a vykročíme do ďalšieho roka tou správnou nohou. A poeticky povedané pohľadme si cez sviatky dušu, veď naša pohoda v rovine psychickej, ale aj fyzickej nie je maličkosťou.

Lenka Šutlárková, psychologička

Zdroj: ŠTÚR, Ivan. 2017. Niečo vyššie. Bratislava: Millerka, 2017, 145s.

ISBN 978-80-972426-1-9

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Vianočné polievky od šéfkuchára

Patrí na štedrovečerný stôl. Polievka. Akú varíte vy? Šéfkuchár, prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ sa s nami podelil o dva recepty na možno trošku netradičnejšiu, ale o to sviatočnú polievku. Pokojné sviatky.

Vianočná rybia polievka z kapra

Čo potrebujeme:

0, 8 - 1 lit. silný rybací vývar

(kaprie hlavy, koreňová

zelenina mix, koreniny)

150 g mrkva

120 g zeler a petržlen

100 g maslo

60 g múka hladká

250 ml mlieko plnotučné

250 ml smotana sladká 33%

200 g rybia zmes

– vnútornosti (mlieč a ikry)

petržlenová vňať hladkolistá

muškátový oriešok

10 krajcov toastového

bieleho chleba (cca 160g)

2 vajcia

10 g masla

petržlenová vňať

soľ

1. Rybací vývar si pripravujeme z kaprích hláv a skeletu (kostí), koreňovej zeleniny a korenín ako na bežný vývar. Musíme však hlavy zbaviť žiabier, očí a umyť pod studenou vodou. Vývar varíme na miernom ohni asi 45 minút, aby nám prípadne nezhorkol.
2. Z masla a hladkej múky si pripravíme svetlú zápražku, ktorú zalejeme vopred pripraveným teplým rybacím vývarom, rozšľaháme a prevaríme, aby múka stratila surovú chuť.
3. Potom prilejeme mlieko, ochutíme muškátovým orieškom, soľou a povaríme.
4. Očistenú koreňovú zeleninu nakrájame alebo nastrúhame na tenké rezančky, restujeme na masle a vložíme do polievky, zjemníme ju smotanou a opäť veľmi krátko prevaríme, aby sa nám zelenina nerozvarila.
5. Očistené rybacie vnútornosti, najlepšie ikry a mlieč, nakrájame na menšie kúsky a takisto restujeme na panvici na masle a vkladáme ich do polievky až pri servírovaní.
6. Polievku doplníme nakrájanou petržlenovou vňaťou.
7. Toastový chlieb nakrájame na malé kocky, pridáme nakrájanú petržlenovú vňať.
8. Do misky vložíme mäkké maslo a rozšľaháme ho s vajíčkami, dochutíme muškátovým orieškom a soľou.
9. Nalejeme na chlieb a opatrne bez veľkého tlaku tvarujeme malé knedličky (vôbec nepoužívame silu, iba ich jemne vytvarujeme).
10. Knedličky varíme najlepšie v pare asi 8 minút. Vkladáme do polievky až pri servírovaní.

Polievka zo sladkovodných rýb s pečenými paprikami a paradajkami

Počet porcií: 5

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 2 hodiny

Čo potrebujeme:

Na vývar:

700 g rybie kosti a hlavy

125 g mrkva

80 g zeler buľva

100 g petržlen koreňový

80 g cibuľa žltá

bobkový list, nové korenie,

čierne korenie celé

olej

Polievka:

olej olivový extra virgin

60 g maslo

80 g šalotka

2 strúčiky cesnaku

130 g mrkva

120 g zeler stonkový

400 g konzerva lúpaných celých paradajok

150 g paradajky datľové

200 g paprika čerstvá (žltá, červená)

cukor (podľa potreby)

500 g mix chladených filetov rýb

(napr. kapor, zubáč, amur, ostriež..)

60 g maslo 82 %

petržlenová vňať, bazalka

bageta

1. Rybie kosti a hlavy očistíme, vyberieme žiabre a oči. Na časti tuku restujeme očistenú, nakrájanú zeleninu, zalejeme ju studenou vodou, osolíme, pridáme upečené skelety a hlavy a privedieme do varu. Pomocou naberačky pozbierame z povrchu zrazené bielkoviny, pridáme korenie a znížime teplotu. Varíme cca 1 hodinu.
2. Potom vývar vypneme a necháme ho čiastočne vychladnúť. Následne ho pomocou naberačky precedíme cez jemné cedidlo.
3. Rúru predhrejeme na 200°C. Paradajky scedíme a šťavu odložíme. Scedené paradajky zmiešame s cukrom a polejeme olejom, pečieme asi 20 minút.
4. V kastróliku na masle a olivovom oleji restujeme cibuľu, mrkvu, stonkový zeler a cesnak, pokiaľ zmäknú. Pridáme upečené paradajky, paradajkovú šťavu, bobkový list, celé a nové korenie, bazalku a vývar z rýb. Za mierneho varu varíme asi 20 minút. Odstránime bobkový list, bazalku korenie a polievku rozmixujeme. Prepasírujeme a dochutíme prípadne soľou.
5. Celé papriky potrieme dôkladne olejom. Vložíme ich na plech a pečieme v rúre pri teplote 200 °C cca 15 minút dohneda. Po upečení prikryjeme papriky pokrievkou a necháme ich zapariť cca 10 minút. Potom ich olúpeme a dužinu nakrájame na prúžky.
6. Šupku čerstvých paradajok nakrojíme na špičke do kríža. Na 10 sekúnd ich ponoríme do vriacej vody. Následne ich vyberieme podberákom a schladíme v studenej vode. Nakrojené špičky sa mierne odchlipnú od dužiny a paradajky ľahko olúpeme. Potom ich rozkrojíme na štvrtiny a vykrojíme jadrovníky.
7. Filé z rýb očistíme, zbavíme kostí a nakrájame. Následne ich opekáme na masle kožou dolu, kým sa prepečú asi na 2/3 a jemne osolíme. Pri servírovaní kúsky rýb vkladáme do polievky.
8. Do nahriateho taniera nalejeme porciu horúcej polievky. Postupne do nej vkladáme na masle restované kúsky nakrájaných papriek a paradajok. Potom pridáme čerstvo opečené kúsky rýb. Hotovú polievku dozdobíme petržlenovou vňaťou a pokvapkáme olivovým olejom. Podávame s čerstvo opečenou bagetou.

Oznam

Verejné pripomienkovanie:

Komunitný plán sociálnych služieb

Mestská časť Bratislava-Dúbravka vypracovala návrh Komunitného plánu sociálnych služieb mestskej časti Bratislava-Dúbravka na roky 2022-2026. Dokument je otvoreným pracovným materiálom, ktorý bude každoročne vyhodnotený a je možné ho podľa potreby aktualizovať. Nájsť sa dá na hlavnej stránke samosprávy www.dubravka.sk.

Obsahom dokumentu je analytická časť a strategická časť, ktorá obsahuje návrh vízie, ciele a k nim stanovené opatrenia, ktorými sa bude mestská časť riadiť vo svojom rozvoji, aktivitách a investičných zámeroch v nasledujúcich piatich rokoch v sociálnej oblasti. Vízia bola spracovaná na základe podkladov zástupcov pracovných skupín a samosprávy.

Jedným z dôležitých procesov v príprave dokumentu je verejné prerokovanie strategickej časti komunitného plánu sociálnych služieb a zapracovanie pripomienok občanov do dokumentu.

Pripomienky môže verejnosť zasielať elektronicky na adresu socialne@dubravka.sk do 8.12.2021 do 15:00 hod. Vypísať ich treba do formulára, ktorý je podobne ako celý Komunitný plán sociálnych služieb zverejnený na stránke www.dubravka.sk.

Putovná výstava je inštalovaná v Centre voľného času Klokán

Po stopách M. R. Štefánika

Text: Zuzana Šperková

V predvečer 103. výročia vzniku Československej republiky bola v Centre voľného času (CVČ) na Batkovej ulici v Bratislave otvorená výstava M.R. ŠTEFÁNIK – STOPY ŽIVOTA. Ako už názov napovedá je o živote a diele jednej z troch najvýznamnejších osobností, ktorí sa pričínili o vznik spoločného štátu Čechov a Slovákov 28. októbra 1918.

Riaditeľka centra Anna Krupicová uvítala inštaláciu výstavy v CVČ Klokán a zhodnotila, že výstava je veľmi vhodná aj pre školy v rámci vyučovania o histórii čias Štefánika. „Žiaci môžu vhodnou formou môžu spoznať jeho život a dielo,“ dodala.

Výstava zahŕňa tematicky obdobie života M. R. Štefánika od detstva, cez štúdium, vedecké, vojensko-politické po diplomatické obdobie. Určená je žiakom 2. stupňa základných škôl i študentov stredných škôl. Poukazuje na rôzne oblasti života a činnosti generála Štefánika, ktorý získal v celoslovenskej ankete titul Najväčší Slovák.

Na otvorení a inštalácii výstavy v centre sa podieľali aj Ing. Jana Kotová, diplomatka, bývalá veľvyslankyňa pre OECD v Paríži, zakladateľka a predsedníčka Klubu 89 a Ing. arch. Katarína Csabayová predsedníčka OZ EDUSOC, členka Klubu Naša nedávna história a tiež Klubu 89. Pozvanie na otvorenie prijal aj predseda bratislavského klubu Spoločnosť Milana Rastislava Štefánika Jozef Buffa st. Privítal na nej prítomných žiakov i pedagógov, niektorých rodičov detí a aj pracovníkov vedenia a zamestnancov CVČ.

Menších žiakov upútali fotografie Štefánika z jeho detstva a rodiny, školské fotografie napríklad dobových vysvedčení, starších zas fotografie z astronomických bádanií či z výstupu na Mont Blanc i

snímky z jeho vojenského a leteckého života. Chlapci i dievčatá sa zaujímali aj o typy lietadiel, na ktorých lietal Štefánik počas 1. svetovej vojny. Každý účastník výstavy dostal malý darček – záložku do knihy s krátkym životopisom M. R. Štefánika na jednej strane a jeho najznámejšími citátmi na strane druhej.

Putovná výstava je umiestnená v CVČ na Batkovej ulici do konca decembra tohto roku. Radi privítame aj ďalších návštevníkov z radov žiakov, rodičov i starých rodičov a veríme, že ich táto elegantná výstava upúta a zaujme.

Na podujatí sa predviedli psy, bežci, aj psí bežci

Na lúke šprintovali so psom

Asi len ťažko možno vidieť na nejakých pretekoch tak nedočkavých, neposedných a sem-tam aj hlučných súťažiacich ako chlpadov na pretekoch pod názvom Šprintuj TY a PES. Podujatie sa konalo koncom októbra na lúke pri Dome kultúry Dúbravka.

Každý bežal sám a predsa spolu, časy oboch sa sčítali a spoločný výsledok určil ich poradie. Také boli stručné pravidlá netradičného bežeckého podujatia s názvom Šprintuj TY a PES, ktoré v Dúbravke písalo už svoj tretí ročník. Organizovali ho mestská časť v spolupráci so Základnou školou Beňovského a agentúrou MRM Sport Event. Po registrácii súťažiacich, krátkom zoznamení sa či rozcvičke sa začalo súťažiť v dvoch kategóriách – profesionáli a amatéri, kde si prišli zasúťažiť aj deti so svojimi miláčikmi. Vyznačená trasa na lúke mala sto metrov. Psí pretekári museli byť počas behu na vŕdzke. „Zaznamenali sme vynikajúce časy a aj traťový rekord medzi profesionálmi, čas lepší o štyri sekundy než vlani,“ hovorí za organizátorov Radek Šatka, referent športu miestneho úradu v Dúbravke.

Priblížil profesionálne behanie so štvornohým spoločníkom, ktoré má názov canicross. Psík má počas takýchto pretekov na sebe bežecké popruhy. Pre psie labky je potrebný správny výber povrchu behu, nevhodný je napríklad asfalt.

Podujatie bolo vo farebnej jesennej atmosfére atraktívne i pre divákov, okrem bežcov bolo totižto aj akousi prehliadkou psov. (lum)

Výsledky

Amatéri

Tomáš Salák - 19.22 čas

Ivan Šarlina – 20.09

Monika Štefániková – 25.69

Profesionáli

Ľubomír Oslanec – 18.76

Jana Mareková – 21,57

Eva Oslancová – 22.30

Breaking má byť súčasťou Letných olympijských hier v Paríži

Prvé majstrovstvá u nás

Obreakingu ako o súčasti olympiády sa povrávalo už minulý rok. Po dlhých diskusiách sa napokon táto disciplína stane právoplatnou súčasťou letných olympijských hier v Paríži v roku 2024. Aj Slovensko má v danej disciplíne niekoľko adeptov na postup. Práve tí si zmerali sily v tanečných súbojoch v Dúbravke. Držiteľov majstrovských a vicemajstrovských titulov čakajú Majstrovstvá sveta.

Poslednú októbrovú sobotu sa konali historicky prvé oficiálne majstrovstvá Slovenska v breakingu. A konali sa v Dúbravke. Miestom súťaženia takzvaných gumených dievčat a chlapcov bola budova Škola Breaku na Karola Adlera, niekdajšie tanečná škola Jagermajster.

Súťažilo sa v troch kategóriách, a to v detskej – 1vs1 Junior, ktorá je určená mládeži do 15 rokov, v 1vs1 Bgirl kategórii zas vynikli dievčatá a ženy nad 16 rokov. Najočakávanejšou súťažou je však skupina mužov (1vs1 Bboy). Prihlásilo sa do nej najviac súťažiacich, ktorí chcú reprezentovať svoju krajinu pod piatimi kruhmi.

„Sme veľmi radi, že sa nám napriek súčasnej nepriaznivej situácii podarilo zorganizovať slovenskú kvalifikáciu na decembrovú súťaž v Paríži. Myslím, že medzi tanečníkmi máme potenciál na reprezentáciu krajiny na LOH 2024,“ hovorí Martin MG Gilian, člen predstavenstva združenia Breaking Slovakia, ktoré vzniklo pod hlavičkou Breakingovej elity ako podpora nádejných talentov z tejto kultúry.

Majstrom Slovenska kategórie Junior sa stal mladý talent Tobias “Toby” Kitta. V kategórii žien zvíťazila Soňa Bojnanská. Dobrou správou je, že aj Škola Breaku Dúbravka bude mať zastúpenie na majstrovstvách sveta v Paríži. Z druhého miesta postúpila na šampionát Zuzana Hanusová. Budeme jej 4. decembra v tomto roku držať na WDSF World Championship v Paríži palce.

Posledným finálovým tanečným battlom bol napínavý súboj medzi Oliverom “Twisterom” Pirhalom a Ladislavom “Ladom Keinom” Talánom. Hoci titul oficiálneho Majstra Slovenska v Breakingu získal Twister, ktorý je taktiež držiteľom piateho miesta z Majstrovstiev Európy, postupovú miestenku na svetovú súťaž si získavajú aj vicemajstri ženskej a mužskej kategórie. Podujatie Slovak Breaking Championship 2021 zorganizoval športový klub Breaking Slovakia v spolupráci so Slovenským zväzom tanečných športov.

(rod, lum)

Foto: Luboš Plšek

Učiť aj tvoriť pod stromami

Základná škola Pri kríži má novú eko-učebňu, v duchu svojho umiestnenia sa volá „Pod stromami“. Ponúka možnosť vyučovania i tvorenia v neformálnom prostredí. Vznikla v nevyužívanej časti školského dvora.

Ďalšia nevyužitá časť areálu Základnej školy Pri kríži sa zmenila na záhradnú „ekoučebňu“. Dokonca vznikli dve. Jedna pri telocvičniach pod vysokými ihličnatými stromami a druhá pri lanovej dráhe.

Učebne sa podarilo škole zriadiť vďaka podpore mestskej časti Dúbravka a Nadácie Volkswagen. Pribudli tu stoly aj lavice.

Vyučovanie, tvorivé dielne a aktivity v rámci školského klubu či krúžky, môžu tak v peknom počasí prebiehať vonku. Robiť pokusy, pripravovať projekty, realizovať vzdelávacie aktivity zamerané na environmentálnu výchovu, separovanie odpadu, to všetko sa dá aj mimo tried či školských učební. Eko-učebne už využili deti počas krajších jesenných dní.

„Deti sú počas vyučovania zatvorené v triedach a s novým priestorom získali možnosť čast' vyučovania stráviť vonku,“ opisuje novinku Daniela Mlynárová, predsedníčka ZRPŠ Pri kríži. „Variabilná outdoorová učebňa pre zážitkové vzdelávacie aktivity v čase vyučovania ako aj voľnočasové aktivity v školskom klube detí a ďalšie popoludňajšie aktivity detí a rodičov, kde môžu spoločne tráviť čas.“

(dm)

MESTSKÁ ČASŤ SI PRIPOMENULA VÝROČIE NEŽNEJ REVOLÚCIE

Zneili zvonky i modlitba

Text: Lucia Marcinátová

Najskôr potrava tela, potom ducha, tak by sme mohli mierne nadnesene popísať program 17. novembra v Dúbravke. Doobedie patrilo už tradičnému Klobáskovému festivalu a poobedie i podvečer hudbe.

Súťaženie klobásových tímov sa pred Domom kultúry Dúbravka začalo krátko po 10tej, spoznať sa dala tradičná výroba, mletie, príprava zmesi aj plnenie čriev. Zo siedmich súťažných družstiev porota ocenila tri.

Prvé miesto si odniesol Beno tím, druhé Karloveská klobáska a tretie patrilo „dvom gráciám“. Nechýbali ochutnávky, chlieb s domácou masťou a cibulkou či starodúbravská kapustnica i klobásové guľky.

Starosta Martin Zaťovič ľudí hostil špeciálnymi medovníkmi s 50tkou pri príležitosti svojho jubilea.

Zvoňte zvonky od legendárnych Prúdiv, Slnecný hrob z kultového filmu Pelíšky, Let's Make a Summer hit skupiny Beatmen aj hudobný hold Mekymu Žbirkovi. Známe piesne zazneli na takzvanom Hudobnom novembri od skupiny Bigbít & Co. Na pódiu pokračovala kapela Schrödingerova mačka, ktorej speváčka prezradila, že dúbravský koncert bol jedným z jej prvých verejných vystúpení.

Útlej žene so silným hlasom patrilo záver hudobného podvečera. Katka Feldek so skupinou si získali publikum slovenskými piesňami i francúzskymi šansónmi. Pri slovách: „Nechce sa mi pracovať, nechce sa mi trvať...“ sa diváci pridali spevom, aj vlnili do rytmu...

Záverom zaznela pieseň Marty Kubišovej – Modlitba pro Martu, spolu s jej slovami bolo cítiť nádej, túžbu aj novembrový odkaz: „Ať mír dál zůstává s touto krajinou. Zloba, závist, zášť, strach a svár, ty ať pominou, ať už pominou.“

V tmavých uliciach svetielkovali lampiony

Masky aj tanec s ohňom

Bolo to poobedie a podvečer, kde bolo možné takmer všetko. Bolo možné stretnúť upírov, kostry, lebky i čarodejníkov a čarodejnice, mačky i pavúkov alebo sa na rôzne potvory premeniť, vyrobiť si niečo v tvorivých dielňach a aj niečo nové naučiť, zabaviť sa a zatancovať v programe pred Domom kultúry Dúbravka. Posledný októbrový štvrtok v mestskej časti patril Strašidelnej párty a lampionovému sprievodu.

Všetko sa to začalo veľkou prípravou a pitvaním tekvic vo foyer Domu kultúry Dúbravka, pokračovalo to veľkým tvorením, ako už názov podujatia napovedal, o strašidelné masky, príšery i jesenné motívy nebola núdza.

Neskôr sa pridal program aj pred kultúrnym domom. S moderátorkou Lenkou Debnárovou i kocúrom v čižmách sa spievalo, tancovalo, súťažilo.

V súvislosti s dúbravskými súťažami prebehlo aj vyhodnotenie fotomaratónu pod názvom Cvakni to! 3 dni, 3 témy, 3 víťazi, ktorý prebiehal počas tohtoročných Dúbravských hodov. Dúbravčania hlasovali o zaujímavý záber na sociálnej sieti. Okrem divákov vybrala víťazov aj odborná porota. Najvyšší počet hlasov za snímky od všetkých porotcov získali Sylvia Boss a Valery Panfilov. Valery žije v Dúbravke od januára 2021, počas jeho poďakovania sme sa dozvedeli, že sa sem prisťahoval až zo Sibíri.

Neskôr prišiel svetlý bod programu, a to doslova. Postupne sa začali rozsvetcovať svetielka, malé veľké lampiony, lampáše... až vznikol poriadne dlhý zástup, svetielkujúci rad. Kráčal od Domu kultúry Dúbravka, rozžiaril chodník popri električkovej trati na Saratovskej ulici... Atmosféra stíšenia, blízkosti.

Svetielka doputovali až do Parku Pekníkova, kde už pripravovala ohňovú šou skupina Arte Fuego. Oheň vyfukovali do tmy, krútili, žonglovali ním... A v divákoch akoby hrial ešte aj po ceste domov a v spomienkach na nevšedné podujatie.

(lum)

Úrad prekvapili strašidlá

Už pár týždňov vopred sme vedeli, že sa niečo chystá. Pod príslubom tajomstva sme všetko zorganizovali tak, aby sa starosta Martin Zaťovič strašidelne prekvapil. A možno nie tak strašidelne ako strašidlami.

Októbrové utorkové dopoludnie vyšiel von pred miestny úrad na Žatevnej a tam dáma v čiernom s veľkým klobúkom so závojom s pavučín a metlou v ruke a za ňou rôzne iné potvory, tvory aj milé strašidielka. Materská škola Bazovského prišla koncom októbra na návštevu do záhrady miestneho úradu. Neprišla len tak, ale Vláčikom Blaváčikom. Ten bol navyše špeciálne jesenno-hrôzostrašne upravený.

Starostovi doniesli z materskej školy špeciálnu pavúčiu tortu, starosta deťom poďakoval perníkom. Nechýbali vtipy, rozhovory. Návšteva, ktorá premenila obyčajný deň na nevšedný, čarovný.

(lum)

Pri pumptracku aj nový cyklostojaň

Pri workoutovom ihrisku na Talichovej neďaleko novej pumptrackovej dráhy pribudol aj nový servisný cyklostojaň. Čo na stojane nájdete? Potrebne náradie k rôznym drobným a nečakaným opravám. Stojan je aj možnosťou, ako dofúkať pneumatiky so všetkými bežne používanými typmi ventilov a tak zachrániť každú jazdu.

(lum)

Aká je činnosť dobrovoľníkov z červeného kríža?

Cvičenia aj chodenie pešo

Miestny spolok Slovenského červeného kríža sa od zriadenia Rady seniorov v Dúbravke v roku 2014 aktívne zúčastňuje na naplňaní Programu aktívneho starnutia. Robí to popri cieľoch Červeného kríža a v súlade s nimi. Venuje sa niekoľkým projektom v rámci medzigeneračnej spolupráce pre seniorov a so seniormi. Spolok predstavila jeho dlhoročná členka Jana Drobová.

Miestny spolok je aktívnou zložkou Rady seniorov v Dúbravke a spolupracuje so seniorskými organizáciami v mestskej časti. Práve z nich prichádzajú dobrovoľníci pre rôzne programy. Napríklad Seniori seniorom – spolupráca s Domovom jeseň života na Hanulovej. Priateľstvo - sociálna výpomoc, Chodíme pešo, či pri aktivitách s najmladšou generáciou Dúbravčanov Spolu to zvládneme.

Posledné dva pandemické roky boli v našej činnosti obmedzené. Napriek tomu sme hľadali cestu, ako byť užitočními. Venovali sme sa dobrovoľníckym aktivitám susedskej výpomoci najohrozenejšej skupine seniorov a dlhodobo chorým občanom. Šlo predovšetkým o nákupy alebo telefonické kontakty. Podieľali sme sa aj na šití rúšok. Výbor miestneho spolku v spolupráci s Radou seniorov pripravili seriál zdravotno-náučných dychových cvičení. Ďalšou tohtoročnou aktivitou bolo v septembri uskutočnené zdravotné školenie prvej pomoci v komunitnom Centre rodiny. Tu sme sa v rámci medzigeneračného programu zamerali nielen na široké rodinné zázemie, ale aj na učiteľky z materských dúbavských škôl. Miestny spolok plánuje v blízkom období pokračovať v projekte Chodíme pešo s podtitulom Chodenie za zdravím. Venovaný je skôr narodeným, menej zdatným „turistom“ s paličkami i bez nich, v rámci chôdze medzi zeleňou sídliska a prechádzkami po okolí. V spolupráci s miestnym úradom chceme ďalej pokračovať v projektoch na školách, rozvíjať spolupatričnosť, sociálne a zdravotné aktivity - fyzické i duševné, ktoré patria k pilierom červenokrížskeho hnutia, k pilierom dobrovoľníctva.

Jana Drobová

Aké ciele a úlohy má Rada seniorov v Dúbravke?

Pomáha seniorom spoznávať sa

Rada seniorov vznikla na prelome rokov 2011 a 2012. Je poradným orgánom starostu mestskej časti vo vzťahu najmä k aktívnym seniorom a riadi sa aktuálnym Programom aktívneho starnutia.

Cieľom Rady seniorov je starostlivosť o aktívnych seniorov, a to formou plánovania a realizácie spoločných celodúbravských podujatí najmä športovo-turistického, spoločensko-kultúrneho zamerania s dôrazom na celoživotné vzdelávanie, dobrovoľnícku činnosť, susedskú výpomoc a spoluúčasť na tvorbe komunitného života a medzigeneračnej spolupráce.

Rada seniorov v Dúbravke má 20 členov. Jej predsedom je starosta mestskej časti. Za poslancov je starostom delegovaný volený zástupca. Jedna členka reprezentuje našu Radu seniorov v rovnomennej inštitúcii na magistráte hlavného mesta. Svoje miesto v nej, ako stály hosť, má vedúca oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva miestneho úradu. Koordinačná činnosť jej členov spadá do kompetencie koordinátorky Rady seniorov.

Členmi rady sú všetci vedúci a predsedovia samospráv denných centier 1-4, predsedovia a podpredsedovia Miestneho spolku SČK, Miestnej organizácie JDS a Miestnej organizácie Matice slovenskej. Významné miesto prináleží jej zakladajúcim členom a predstaviteľovi najrozšírenejších športových aktivít, ktoré sú medzi seniormi veľmi obľúbené s cieľom podpory ich zdravia, spoznávania a ochrany okolitej prírody. Na jej zasadnutia sú prizývaní rôzni odborníci a poslanci miestneho zastupiteľstva, s ktorými úzko spolupracuje.

Rada seniorov sa stretáva štyrikrát ročne, prípadne podľa potreby, rieši aktuálne úlohy, stanovuje, hodnotí plány a ciele na zlepšenie postavenia všetkých našich seniorov, nielen jej členov. Napomáha k utužovaniu priateľstiev, k utváraniu nových; skrátka prispieva ku komunikácii a spoznávaniu sa seniorov navzájom.

Zuzana Marková,

koordinátorka Rady seniorov

Rada seniorov

Žatevná 4, 841 02 Bratislava

Mgr. Zuzana Marková (koordinátorka Rady seniorov), č. tel.: 02/69 20 25 50, radaseniorov@dubravka.sk

Pomáha chrániť práva seniora

Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska v Dúbravke má novú predsedníčku. Len niekoľko mesiacov stojí v jej čele Katarína Grunwald. Popýtali sme sa, v čom je organizácia odlišná od denného centra.

Akú funkciu má a akú činnosť robí Miestna organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska?

Je to občianska organizácia, ktorej jednou z úloh je poskytovanie podpory seniorom pri prechode z produktívneho veku do penzie pomocou športových aktivít, besied s osobnosťami verejného života, pri organizovaní kúpeľnej starostlivosti, poznávacie vychádzky, ručné práce a podobne. Veľmi dôležité sú aktivity, ktoré prispievajú k mentálnej činnosti seniora, napríklad šach, arteterapia, cvičenia pamäti, rôzne spoločenské hry a podobne.

Koľko máte členov, a ako sa k vám dá vstúpiť, pridať?

Momentálne máme skoro 300 členov a stále sa hlásia noví záujemci o členstvo v Miestnej organizácii JDS. Organizácia má k dispozícii priestor na Bazovského 21, pôsobí tu každý utorok od 10.00 – 14.00 hod. Záujemca musí vyplniť prihlášku člena a zaplatiť ročný, päťeurový príspevok. Každý nový člen je vítaný.

Aký je rozdiel medzi denným centrom a miestnou organizáciou?

Denné centrum zabezpečuje svojim členom záujmovú činnosť a podporuje kultúrno-vzdelávacie aktivity. Poskytuje sociálnu podporu fyzicky znevýhodneným ľuďom a ľuďom žijúcim na pokraji spoločnosti. Svojimi aktivitami sa denné centrum snaží pripraviť ich na zaintegrovanie sa do spoločenského diania. Na rozdiel od denných centier, Jednota dôchodcov môže popri organizovaní aktivít pre seniorov ako právny subjekt v rámci potreby chrániť práva členov a poskytovať právno-poradenské služby. Najlepšia kombinácia je: byť členom v Miestnej organizácii JDS a aj denného centra. V takom prípade má senior o každodenný program postarané.

(lum)

Mažoretky v Dúbravke majú svoju tradíciu, trénujú v dome kultúry

Úspech: To je úsmev a disciplína

Ich súbor ste v rámci rôznych dúbravských podujatí videli nepochybne vystupovať už niekoľkokrát. História Mažoretiek ALBA siaha až do roku 1992 (v tom čase fungovali pod názvom Bratislavské mažoretky A&M), no s novým vedením prišlo i nové pomenovanie. Ako mažoretká začínala v roku 1998 a presne o sedem rokov neskôr sa začala venovať trénerskej činnosti. Dnes si bez hudby, nácvikov, vymýšľania nových choreografií a kostýmov nedokáže svoj život ani len predstaviť. Na naše otázky odpovedala vedúca súboru Barbora Hostýnová a trénerka Petra Baláž Švecová.

Vedúca súboru, ako ste sa dostali k tejto činnosti, vďaka ktorej vás dnes pozná väčšina Dúbravčanov?

Barbora: V súbore som začínala ako mažoretká v roku 1998 a od roku 2005 sa venujem trénerskej činnosti. Vždy som rada tancovala, šesť rokov som napríklad pôsobila v Klnke, no keďže som vysoká a basketbal ma veľmi nebavil, rozhodla som sa vyskúšať mažoretky a už pri tom aj ostala.

Čo je tým najdôležitejším atribútom, aby mažoretká bola úspešná?

Petra: Nedá sa povedať, že je iba jeden najdôležitejší. Mažoretká je dievča, ktoré má byť úspešné pred porotou a divákmi, musí byť plne koncentrovaná, pracovať s detailmi, mať zdravé sebavedomie. Úspech u bežného diváka si ale získa najmä úsmevom.

Barbora: Keď sa nad tým viac zamyslím, dalo by sa povedať, že ako aj pri iných športoch, dôležitá je disciplína. Bez nej nie je možné dosiahnuť väčšie úspechy. A samozrejme už spomínaný úsmev, ktorý by nemal chýbať na tvári žiadnej mažoretky.

Je v Dúbravke záujem o kurz mažoretiek veľký? Ako by ste zhrnuli tohtoročné konkurzy?

Petra: Tohtoročný nábor máme za sebou a tešíme sa z nových dievčat, ktoré k nám prišli. Už po prvom týždni si myslíme, že dievčatá sú šikovné a rýchlo sa učia.

Barbora: Každý rok máme nové záujemkyne. I keď je pravda, že by sme privítali, ak by bol o mažoretky trochu väčší záujem. Tento rok k nám prišlo na zápis približne 10 dievčat vo veku 6 - 24 rokov z rôznych častí Bratislavy.

Ako vyzerali aktivity ALBA v čase pandémie?

Petra: Bolo to ťažké obdobie, keď sme s dievčatami mohli komunikovať len online. Aby sme v rámci možností zachovali zaužívaný režim, pravidelne sme sa stretávali aspoň virtuálne. Aj na tieto tréningy sa dievčatá museli pripravovať, presne ako aj v klasických podmienkach. Určite, najmä v čase koronavírusu, mnohých rodičov zaujíma, či je mažoretká finančne náročnou aktivitou.

Barbora: V porovnaní s inými voľnočasovými aktivitami sú mažoretky finančne nenáročné.

Kam by ste to chceli s mažoretkami ALBA dotiahnuť?

Petra: V našom súbore sa snažíme podávať s dievčatami čo najlepšie výkony, sme veľmi radi, že sa tu buduje dobrý, priam rodinný kolektív.

Barbora: Naším každoročným cieľom je umiestniť sa na súťažiach s nacvičenými choreografiami čo najlepšie, a prípadne postúpiť na vyššiu súťaž, akými sú majstrovstvá Európy či majstrovstvá sveta.

Opíšte nám, prosím, aktuálne kategórie mažoretiek, počet členiek, ale i režim, v akom fungujete?

Petra: Momentálne máme dievčatá v kategórii kadet (7 - 11 rokov) a senior (13 a viac rokov), ktoré trénujú dva razy do týždňa.

Barbora: Máme dokopy vyše 20 dievčat. Trénujeme v Dome kultúry Dúbravka, no a kým nám to pandemické opatrenia dovoľujú, snažíme sa viesť tréningy prezenčnou formou, keďže tak sa naše dievčatá najviac naučia.

Ak chce byť mažoretká naozaj dobrá, koľko času, mimo tréningov v DK Dúbravka, by mala nácviku venovať?

Petra: Zo skúseností vieme, že ten čas na tréningu nestačí. Preto odporúčame i rodičom, aby dievčatá trénovali a skúšali si nové veci aj doma. Na tréningu im vieme vysvetliť postup a ukázať, ako na to (smiech).

Barbora: Každé dievča je iné, ťažko odpovedať vo všeobecnej rovine. Určite platí, že čím viac času dievča venuje tréningu, tým lepšie.

Je na Slovensku medzi mažoretkami veľká konkurencia?

Barbora: Mažoretkových súborov je na Slovensku minimálne 29. Stretávame sa na regionálnych, celoštátnych i medzinárodných súťažiach. Kvalita slovenských súborov je veľká a konkurencia tým pádom takisto. Avšak, dovoľm si povedať, že medzi súbormi a ich vedúcimi panuje priateľská atmosféra.

Mariánsky stĺp postavili v Dúbravke po skončení epidémie

Obnova: Odstránili hrdzu, natreli plot

Mestská časť obnovovala plôtik okolo votívneho stĺpu pri električkovej trati. V Dúbravke je viac pamätihodností venovaných Panne Márii.

Prišiel podnet a spolu s ním aj idea urobiť to. Dúbravčanka upozornila na stav oplozenia okolo stĺpu Panny Márie na ulici M.Sch.Trnavského pri električkovej trati. Oddelenie kultúry v mestskej časti sa chopilo jeho obnovy.

„Začiatkom marca tohto roka stav objektu posúdil umelecký kováč a reštaurátor Igor Čierny, ktorý pre mestskú časť reštauruje kovové pamiatky. Konštatoval, že hrdza je zatiaľ len povrchová, ale plôtik by bolo vhodné ošetriť,“ hovorí Ľubo Navrátil, vedúci oddelenia kultúry. Dodal, že Mariánsky stĺp nechal v roku 1865 postaviť Jozef Rusznýk, vtedajší farár v Dúbravke, ako poďakovanie za skončenie epidémie. Autor diela je neznámy. Na podstavci na mramorovej doske čítame: „Pojte kemne Zarumucene a ja vas Potesim L. P 1865“. Stĺp patrí k pamätihodnostiam mestskej časti. Socha bola renovovaná v roku 1904 a odborne ošetrená v roku 2002. Postavená je na valcovitom stĺpe, osadenom do hranolovitého podstavca. Je z kameňa a Panna Mária je na nej stvárnená ako mladé dievča zahalené v plášti.

V Dúbravke nájdeme viac sôch i miest, venovaných Panne Márii. Stĺp stojí na konci Švantnerovej ulice a aj pri lesnej ceste na Dúbravskej hlavici. (lum)

Diela venované Panne Márie

Stĺp Panny Márie - pri trati M. Sch. Trnavského

Jaskyňa Lurdskej Panny Márie - Brižitská ulica

Pomník Panny Márie - Brižitská ulica

Socha Panny Márie - koniec Švantnerovej ulice

Pomník Panny Márie - Dúbravská hlavica

O postup do prvej ligy zabojuje aj Dúbravský bedmintonový klub.

Finále v decembri na Spojoch

Druhá bedmintonová liga miešaných družstiev, skupiny západ, sa začala v minulom roku 27. septembra a vyvrcholíť by mala piateho decembra. V súťaži je osem družstiev v dvoch skupinách. V skupine A je účastníkom aj Dúbravský bedmintonový klub (DBK).

Prvé kolo sa konalo v septembri, no hralo sa iba v B skupine. V druhej skupine, ktorá sa mala hrať v Dúbravke, sa družstvá dohodli turnaj pre epidemiologickú situáciu neodhrať. Na ďalšie kolo museli v oboch skupinách družstvá čakať vyše roka, a to už do spomínaného piateho októbra. DBK zvíťazil rovnakým výsledkom 6:2 nad družstvami MBK PE Malinovo a Fénix Bratislava, prehrali 2:6 so Spojmi Bratislava B. V skupine obsadili druhé miesto za Spojmi B.

Na základe výsledkov prvého kola postúpili do finálového kola družstvá: Spoje Bratislava B, DBK Bratislava, BK MI Trenčín a CEVA Trenčín. Finálové kolo zorganizuje družstvo Spoje Bratislava B na základe lepšieho skóre piateho decembra. Skupinu o 5.-8.miesto zorganizujú na základe lepšieho skóre družstvo AC UNIZA Žilina v tom istom termíne.

O postup DBK do finálového kola sa zaslúžili: N. Bálintová, L. Vojteková, B. Brozman, A. Chudic, R. Pardupa a L. Konárek. Dúbravský bedmintonový klub mal v súťažiach i ďalšie dve družstvá. C družstvo sa zo štvrtej ligy odhlásilo, ale druhé družstvo klubu pokračuje v tretej lige, skupine západ ďalej. V základnej časti DBK B obsadil siedme miesto. (pej)

VÝSLEDKOVÝ SERVIS

Futbal

●TRETIA LIGA, BFZ, starší dorast (U19) - 13. kolo: FK Dúbravka – SDM Domino B 2:2. 14. MŠK Kráľová pri Senci – FK Dúbravka 2:2. Priebežné poradie: 1.FC Žolík Malacky 36,... 11.FK Dúbravka 10, 12.MŠK Kráľová pri Senci 6.

●DRUHÁ LIGA BFZ, starší žiaci (U15) – 10. kolo: FKP Bratislava – TJ Jarovce 5:0. 11. kolo: FKP Bratislava – MFK Rusovce. 12. kolo: FKP Bratislava – FC Žolík Malacky 2:4. Priebežné poradie: 1.FC IMAS 36,... 7.FKP Bratislava 15, 14.MFK Rusovce 1.

●DRUHÁ LIGA BFZ, mladší žiaci (U13) – 10. kolo: FKP Bratislava – TJ Jarovce 5:0. 11. kolo: MFK Rusovce – FKP Bratislava 0:5. 12. kolo: FKP Bratislava – FC Žolík Malacky 5:1. Priebežné poradie: 1.MŠK Iskra Petržalka 34, ... 5.FKP Bratislava 24,... 14.TJ Slovan Modra 0.

●STARŠÍ ŽIACI (U15), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina A, 9. kolo: MŠK Iskra Petržalka - FK Dúbravka 0:9. 10. kolo: FK Dúbravka – OFK Dunajská Lužná 0:3. 11. kolo: FK Lamač – FK Dúbravka 4:4. Priebežné poradie: 1.Slovan Bratislava C 36,... 6.FK Dúbravka 19, 11.TJ Malinovo 0.

●MLADŠÍ ŽIACI (U13), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina A, 9. kolo: NŠK Bratislava B - FK Dúbravka 0:13. 10. kolo: FK Dúbravka - OFK Dunajská Lužná 6:2. 11. kolo: SFC Kalinkovo – FK Dúbravka 5:1. Priebežné poradie: 1.SFC Kalinkovo 28, 2.FK Dúbravka 28,... 11.NŠK 1922 Bratislava B 0.

●MLADŠÍ ŽIACI (U13), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina B, 9. kolo: FK Dúbravka B – SD Domino B 3:9. 10. kolo: FK Dúbravka B – voľný žreb. 11. kolo: FK Dúbravka B – ŠK Tomašov 1:7. Priebežné poradie: 1. Senec Football Academy 27,... 8.FK Dúbravka B 9, 11.TJ Malinovo 3.

●MLADŠÍ ŽIACI (U13), ObIFZ Bratislava – mesto, skupina C, 9. kolo: ŠK Kaplná – FKP Dúbravka B 2:0. 10. kolo: FKP Bratislava- voľný žreb. 11. kolo: Senec Football Academy B – FKP Bratislava B 6:2. Priebežné poradie: 1.FA Lafranconi FZVŠ UK 27,... 9.FKP Dúbravka B 7, 11.FK Danube Veľký Biel 3.

Hokej

● 1. LIGA JUNIOROV (U20), skupina Západ – 13. kolo: MŠK Púchov – HOBA Bratislava 4:5. 14. kolo: MŠK Púchov – HOBA Bratislava 11:5. 15. kolo: HK Gladiators Trnava – HOBA Bratislava 3:0. 16. kolo: HK Gladiators Trnava – HOBA Bratislava 4:1. 17. kolo: HOBA Bratislava – HK Ružinov 4:3. 18. kolo:

HOBA Bratislava – HK Ružinov 7:5. Priebežné poradie: 1.HK Ružinov 36, 2.Trnava 32, 3.Pov. Bystrica 26,... 5. HOBA Bratislava 21, 7.HK Levice 7.

- 1. LIGA DORASTU, K-Classic (U18), skupina Západ – 13. kolo: HOBA Bratislava – HC Topoľčany 6:2. 14. kolo: HOBA Bratislava – HC Topoľčany 5:1. 15. kolo: HC Lokomotíva Nové Zámky – HOBA Bratislava 5:6. 16. kolo: HC Lokomotíva Nové Zámky – HOBA Bratislava 5:4. Priebežné poradie: 1.Slovan Bratislava B 41,... 5. HOBA Bratislava 26, 11.HC Petržalka 0.

- LIGA KADETOV (9. ŠHT, U15), skupina Západ – 10 kolo: HOBA Bratislava – Slovan Bratislava 1:8. 11. kolo: HOBA Bratislava – MMHK Nitra 4:12. 12. kolo: HK Levice - HOBA Bratislava 5:4. Priebežné poradie: 1.Slovan Bratislava 21... 5. HOBA Bratislava 8.Nové Zámky 2.

- 1. LIGA, STARŠÍ ŽIACI (8. ŠHT, U14), Región ZÁPAD, modrá skupina 8. kolo: Slovan Bratislava modrí - HOBA Bratislava 3:4. 9. kolo: HOBA Bratislava – Slovan Bratislava bieli 4:5. 10. kolo: HC Petržalka – HOBA Bratislava 0:19. Priebežné poradie: 1.Slovan Bratislava bieli 18, 2.HOBA Bratislava 16,... 8.HC Petržalka 0.

(pej)

Najvyššie ženy

Športovo-technická komisia Slovenského zväzu bedmintonu vydala aktuálne rebríčky platné od 1.novembra. Svoje zastúpenie majú aj pretekári Dúbravského bedmintonového klubu (DBK). Ako sa dalo predpokladať, najvyššie postavenie dosiahli ženy z tohto klubu Lucia Vojteková a Nikoleta Bálintová. Najlepšie umiestnenia pretekárov DBK:

MUŽI – dvojhra: 99. R. Pardupa, 103. M. Vonšák, štvorhra: 59. M. Mošovský a M. Vonšák, mix: 63. M. Mošovský a B. Režný. ŽENY - dvojhra: 4. N. Bálintová, 51.A. Ivanovičová, štvorhra: 3. L. Vojteková, 6. N. Bálintová, 53. A. Ivanovičová a J. Marková, mix: 5. N. Bálintová, 6. L. Vojteková, 65. S. Švecová

(pej)

Ovládli Avion

Na ľadovej ploche v Avione sa streli na turnajoch druháci, tretiaci a štvrtáci z bratislavských hokejových klubov. Nechýbali ani mladí hokejisti z Dúbravky a viedli si viac ako úspešne. Hovorí športový riaditeľ HOBY Bratislava Branislav Semančík: „Blahoželám všetkým našim družstvám za medailové zisky, keď druháci a tretiaci turnaj vyhrali a zvlášť Tomášovo Filovi a Katke Vranovej, ktorých vyhlásili za najlepších brankárov vo svojich kategóriách. Nesklamali ani štvrtáci.“

(pej)

Basketbalový funkcionár Kamil Konečný býva v Dúbravke skoro pol storočia

Spod košov prešiel k medveďom

V našej mestskej časti vždy bývali desiatky športovcov, ktorí reprezentovali Slovensko. Treba tiež napísať, že svoj domov tu našlo aj veľké množstvo funkcionárov rôznych športových odvetví. Táto skupina však nie je pre väčšinu obyvateľov až taká známa, hoci pre samotných športovcov veľmi potrebná a nenahraditeľná.

Basketbal z objektívnych dôvodov zatiaľ nezapustil v Dúbravke hlboké korene, ale žije tu medzi nami človek, ktorého poznajú pod košmi nielen v Bratislave, na Slovensku, ale aj vo viacerých európskych štátoch či dokonca v Amerike. Reč je o Kamilovi Konečnom, ktorý v apríli oslávi 83 rokov a na budúci rok tomu bude pol storočie, odkedy s manželkou Evou bývajú v Dúbravke.

Dorastenecký majster Slovenska

Na základnej a strednej škole vynikal v rôznych športoch, najmä v basketbale a v atletike. Dokonca bol aj dorasteneckým majstrom Slovenska v behu na tri kilometre. Napriek tomu sa rozhodol, že bude pokračovať v basketbale. Hral za Slovan, potom tam, podobne ako v Lokomotíve, robil aj funkcionára klubu. Najviac sa ale zviditeľnil ako funkcionár bratislavského Interu. V telovýchovnej jednote Internacionál Slovnafť sa prvé pokusy na basketbalovú tému objavili v roku 1962. Ozajstný začiatok života tohto športu v Interi sa datuje až od roku 1963. Vtedy prišli do Interu spolu s trénerom i hráčom R. Stančekom basketbalisti z Červenej hviezdy – Holba, Major, Vajnorský, Honz, Konečný a ďalší. Nič vtedy nenasvedčovalo tomu, že položili základ štvornásobného majstra Československa (1978/79, 1979/80, 1982/83, 1984/85) a niekoľkonásobného majstra Slovenska, jedného z najúspešnejších basketbalových klubov na Slovensku. Tu sa neskôr začala písať aj funkcionárska kariéra Konečného v Interi.

Medzitým sa oženil a neskôr sa s manželkou presťahovali do Dúbravky, na ktorú rokmi nedá dopustiť. „Priznám sa, že keď sme tu dostali byt, s manželkou sme ju veľmi nepoznali. Ale rýchlo sme si zvykli. Až teraz som si uvedomil, že tu žijeme pol storočie. V Dúbravke sa zapáčilo aj našej dcére, ktorá tu taktiež býva. Fandím vedeniu obce na čele so starostom, ktoré sa snaží podľa mňa robiť svoju prácu čo najlepšie, aby sa nám tu dobre žilo.“

Manažér, vedúci družstva, informátor...

V Interi robil manažéra i vedúceho družstva. „Na tieto časy strávené s chlapcami či s trénermi mám tie najlepšie spomienky. S niektorými sme kamaráti dodnes. Nebola to ale ľahká práca. Niekedy si vyžadovala aj kus diplomacie. Hrali sme po celej Európe a boli sme i dvakrát v Amerike. Keď som bol manažérom, tak som nikde nepracoval, ale ako vedúci družstva, som bol zamestnaný v Technomate. Pred vyše 20 rokmi som ako funkcionár v klube skončil, no vzťahy neprerušil. Momentálne som informátorom v hale Aréna na Pasienkoch, ktorá patrí Interu.“

Kamila stále zaujímajú výsledky nielen v basketbale, ale aj v iných športoch.

„Cez miestne noviny pozorne sledujem, ako sa Dúbravke darí v športe. Tešia ma úspechy volejbalistiek z Bilíkovej či hokejistov z HOBY. Na druhej strane ma mrzí, že v poslednom období sa zo súťaží odhlásili futbalisti z FK Dúbravka i ženy z toho istého klubu. Verím, že to nebude dlho trvať a priaznivci najpopulárnejšieho športu v Dúbravke budú môcť ísť opäť na mužský či ženský futbal. Máme tu pekný areál a značný záujem mladých chlapcov o futbal, čo je dobrý základ do budúcnosti. Jeden príklad. V kádri Interu je osem odchovancov vo veku 17 – 19 rokov.“

Nedeľa na Zlatých

Viacerí z nás obdivujeme „ľadových medvedov“, ale málokto nájde odvahu, aby prišiel medzi nich. Tú našiel pred vyše 10 rokmi práve Kamil Konečný. Na stránke Ľadových medvedov Bratislava sme našli správu o podujatí koncom októbra: „Máme veľkú radosť z nášho najstaršieho a stále vitálneho Ľadového medveda Kamila Konečného, ktorý vo veku 82 rokov zaplával asi 1,5 km a vydržal vo vode krásnych 46 minút. Skláňame pred ním klobúk!“

Kamil sa vždy teší na nedeľu dopoludnia, keď si chodí zaplávať na Zlaté piesky. „Je tu výborná partia. Je dôležité nepreceňovať sily a plávať podľa chutí. Potom si posedíme, pri kávičke porozprávame a rozídeme sa s dobrým pocitom domov.“

Hilda Múdra vstúpila tento rok do dúbravskej siene slávy

Opustila nás legendárna trénerka

Trénerka krasokorčuľovania, ktorá doviedla Ondreja Nepelu k olympijskému zlatu, výnimočný človek, dlhoročná Dúbravčanka. V noci 22. novembra vo veku 95 rokov nás navždy opustila Hilda Múdra. Vyjadrujeme úprimnú sústrasť všetkým blízkym.

Spomíname na oslavu jej 90tky, keď mali Dúbravské noviny tú česť robiť s ňou rozhovor. Stretli sme sa na dúbravskom sídlisku u nej doma. A hoci sa narodila vo Viedni pod menom Hildegard Klimpel, doma sa cítila v Bratislave, a ako nám aj prezradila - v Dúbravke. Byť na Bagarovej ulici si legendárna trénerka vybrala, pretože sa jej páčilo, že je k nemu špajza i šatník, a navyše nie je ďaleko od mesta ani prírody. Nepela, ktorý získal zlatú medailu v roku 1972 na Olympijských hrách v Sappore, mal byť o poschodie vyššie. Trénovať ho začala pre jeho trpezlivosť.

„Prišla za mnou na štadióne pani Nepelová, či by som sa nepozrela na jej syna, priniesla na začiatok sto korún a lekvár, vzala som si len ten lekvár. Ondrej tancoval v prípravke už 14 dní a nikto sa na ňo ani nepozrel. Tak som mu dala robiť jeden cvik a odišla sa venovať niekomu inému,“ spomínala Hilda Múdra v rozhovore pre Dúbravské noviny. „Prišla som o dve hodiny a Ondrej stále robil ten cvik, bez prestávky. Tak som zistila, že z neho môže niečo byť. Cez usilovnosť sa dostal ďaleko, veľa trénoval. Mnohí talentovanejší, nemali takú trpezlivosť.“

(lum)

Tri domáce prehry

V predchádzajúcej nedokončenej sezóne volejbalové juniorky ŠŠK Gymnázium Bilíkova (U20) suverénne vyhrali základnú časť, skupiny západ. Ďalej sa však nepokračovalo, a preto nemohli potvrdiť výbornú formu na majstrovstvách Slovenska. Dievčatá okolo reprezentantky Terezy Hrušeckej, ktorá v lete prestúpila do Brna, možno prišli o ďalší titul majstra Slovenska. Oproti predchádzajúcim rokom sa teraz dievčatám z Bilíkovej štart do nového ročníka nevydaril. Hneď v prvom kole nečakane prehrali doma dvojzápas s Levicami, zakopli aj v jednom zápase doma, no i v piatom kole s družstvom SŠŠ VOLEJBAL Nitra. Do konca sezóny je ešte veľmi ďaleko, budeme držať palce.

(pej)